અભિષેક ત્રયી

સંકીર્તન, માલામંત્ર અને મૃત્યુંજય સ્તોત્ર

અર્થ સહિત

દત્તમહામાલામંત્ર અને ત્રણ વૈદિક મંત્રો

શ્રી દત્તયાગપદ્ધતિ જ્યારે ગ્રથિત થઇ ત્યારે પૂજ્યશ્રી રંગ અવધૂત મહારાજે પોતાને પરંપરાથી પ્રાપ્ત થયેલ યંત્ર, તંત્ર, મંત્ર વગેરે, ગ્રથિત કરનાર વિદ્વાનો સર્વશ્રી વિષ્ણુપ્રસાદ શાસ્ત્રી તથા ચંદ્રકાન્તભાઈ શુક્લને આપ્યાં. વિદ્વાનો દ્વારા ગ્રથિત થયેલું એ બધું પૂજ્યશ્રીને જે દિવસે અર્પણ થયું તે રાત્રે બે વાગ્યે પૂજ્યશ્રીને માલામંત્રની આગળ વૈદિક મંત્રો મૂકવાનો આદેશ થયો અને પૂજ્યશ્રીએ પંડિતોને બોલાવ્યા.

"ઇદં વિષ્ણુ ર્વિચક્રમે.... દિવીવ ચક્ષુરાતતમ્"

એ ત્રણ મંત્રો ચારે ચાર વેદમાં જોવા મળે છે તેથી ત્રિમૂર્તિ સૂચક આ મંત્રોદ્વારા કોઈ પણ વેદશાખાના બ્રાહ્મણો દત્તયાગ કરી શકે છે. આખોય માલામંત્ર પ.પ.બ્ર. વાસુદેવાનંદ સરસ્વતી (ટેમ્બે) સ્વામી મહારાજના રચેલા "માઘમાહાત્મ્ય" નામના મરાઠી ગ્રંથની ઓવીઓના પ્રત્યેક ત્રીજા અક્ષરને ઊભેથી વાંચતાં નીકળી આવે છે.

ડૉ. હરિપ્રસાદ (ધીરુભાઈ) જોષી

કાષાયવાસસમજં કમલાક્ષમેકં,
માલાકમંડલુધરં રમણીયલીલમ્ ।
ગોશ્વાનક્રીડનપરં નિગમાન્તકેલિં
દેવત્રયાત્મકમહં સતતં નતોઽસ્મિ॥

પ્રકાશક : ૧.શ્રી અનિલભાઈ શ્રોફ
'રંગ આશિષ', બંગલો નં. ૨,
ચેમ્બૂર ડ્રીમલેન્ડ કો. હા. સોસાયટી,
સૉરેસ રોડ, ચેમ્બૂર, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૭૧.
ટેલિ. નં. : (૦૨૨)૨૫૨૦ ૩૬૦૯, ૨૫૨૦ ૬૩૯૮

૨. ડૉ. દિલીપ રણજીતરાય ભટ્ટ
એમ. ડી.
૭૩૨, વિયા સાન સાઈમન,
કલેરમોન્ટ, લોસ એન્જલીસ ૯૧૭૧૧.૧૫૭૦
યુ.એસ.એ.
ટેલિ. નં. (૦૦૧) ૯૦૯ ૬૨૧ ૦૩૧૬

સંપાદક : પ્રા. કુલીન ઉપાધ્યાય
એમ. કોમ., બી.એ.
'વરેણ્યમ્', ૬-એ, કલ્પતરુ સોસાયટી નં. ૧,
અંકુર, નારણપુરા, અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૧૩.
ટેલિ. નં. (૦૭૯) ૭૪૮ ૦૦૮૮

મુદ્રક : શ્રી સુનિલ ઘોસાળકર
ગ્રાફિકા, મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૧
ટેલિ. નં. (૦૨૨) ૫૬૩૩ ૬૫૨૦

પ.પૂ. શ્રી વાસુદેવાનંદ સ્વામી મહારાજની ૧૫૦મી જન્મ જયંતિ
શ્રાવણ વદ પાંચમ,સં. ૨૦૫૯
રવિવાર, તા. ૧૭ ઓગષ્ટ, ૨૦૦૩

પ્રત : ૨૦૦૦

રૂા. ૧૫/-

આશીર્વચન

કોઈ પણ મંત્ર, શ્લોક કે સ્તોત્રનો પાઠ એના અર્થના અનુસંધાન સાથે થાય એ અત્યાવશ્યક છે, ફલદાયી છે અને પ્રભુમાં શ્રદ્ધા તથા નિષ્ઠા વધારનારું છે. આ શાસ્ત્રકથિત વિધાનને ધ્યાનમાં રાખીને જ પૂજ્યશ્રીએ પણ અર્થાનુસંધાનનો આગ્રહ સેવ્યો હતો.

પૂજ્યશ્રીની આ ભાવનાને અનુલક્ષીને 'દત્તનામસંકીર્તનમ્', 'દત્તમહામાલામંત્ર' અને 'મંત્રગર્ભમૃત્યુંજયસ્તોત્રમ્'ને અર્થ સહિત (સાર્થ) પ્રકાશિત કરવાનો સંકલ્પમાત્ર જ ગુરુ મહારાજની કૃપાનું ધોતક છે. આ સંકલ્પને અભિષેક ત્રયી નામાભિધાનથી મૂર્તસ્વરૂપ અપાયું એમાં પૂજ્યશ્રીના આશીર્વાદ છે જ અને એમાં જ મારા આશીર્વાદ પણ નથી શું ?

અતિ વિદ્વાન અને છતાં અતિ સરલ અને અમાની એવા શ્રીરંગકૃપાપાત્ર સ્વ. ડો. અરુણોદય ન. જાનીને આ પુસ્તિકા સમર્પિત કરીને તમે એક સ્તુત્ય કાર્ય કર્યું છે અને તે દ્વારા સમગ્ર રંગ પરિવારની શુભ લાગણીને અને આદરની ભાવનાને જ તમે વ્યક્ત કરી છે એમ માનું છું.

'દત્તનામસંકીર્તનમ્', 'દત્તમહામાલામંત્ર' અને 'મંત્રગર્ભમૃત્યુંજયસ્તોત્ર'નું માહાત્મ્ય જણાવતું લખાણ ડૉ. શ્રી હરિપ્રસાદ (ધીરુભાઈ) જોષીએ લખી આપીને પરિવાર પર ઉપકાર કર્યો છે, અભિનંદનીય કાર્ય કર્યું છે.

ગુરુમહારાજ તમારી પાસે આવા શુભ સંકલ્પપ્રેરિત મંગલ કાર્ય કરાવ્યા કરે અને તમારી શ્રદ્ધા, ભક્તિ અને નિષ્ઠાને બળ આપે એવા આશીર્વાદ હો!

અવધૂત કુટીર, લીંચ - ૩૮૪ ૪૩૫.
ટેલિફોન : (૦૨૭૬૨) ૨૮૨ ૩૪૩,

ૐ
પ્રેમ

પ્રકાશકનું નિવેદન

પરબ્રહ્મનું મૂર્ત સ્વરૂપ એવા આપણા ગુરુ મહારાજ ભગવાન રંગાવધૂતજીની પાદુકાના પૂજન સમયે બોલાતાં ત્રણ સ્તોત્રોનો શબ્દાર્થ અને સળંગ અર્થ જાણવા મળે તો આ અર્થાનુસંધાનને કારણે ભક્તો વધુ ભક્તિ-ભાવ અને શ્રદ્ધાથી સ્તોત્રો બોલી શકે એવા એક માત્ર આશયથી આ 'અભિષેકત્રયી'નું પ્રકાશન થઈ રહ્યું છે.

આ પ્રકાશનનું પ્રેરણાબળ અને ચાલકબળ પૂજ્યશ્રી પ્રેમ અવધૂતજી છે. એમના આશીર્વાદ, વિદ્વદ્વર્ય મુ. ડૉ. અરુણોદય જાનીની શબ્દાર્થ અને સળંગ અર્થ કરી આપવાની સહાય અને મુ. ડૉ. ધીરુભાઈ જોષી દ્વારા ત્રણે સ્તોત્ર વિષેનું માહિતીપ્રદ લખાણ એ પણ અનેરો ત્રિવેણી સંગમ છે.

મુ. ડૉ. જાનીકાકાએ દત્તમાલામંત્ર અને મંત્રગર્ભમૃત્યુંજયસ્તોત્રનો અર્થ જણાવવામાં વિશેષ જહેમત ઊઠાવી છે. તદુપરાંત બધા જ પ્રકાશનોમાં પણ એમને ખૂબ જ પરેશાની ભોગવવી પડે એ હદે અમે કામ સોંપ્યું છે. એમના સહસ્રચંદ્રદર્શન વર્ષ પ્રસંગે આ પુસ્તક એમને અર્પણ કરવાની ભાવના થઈ. આવા અતિ વિદ્વાન અને છતાં અતિ સરલ મહાનુભાવને આ કૃતિ અર્પણ કરીને અમે ધન્યતાની લાગણી અનુભવીએ છીએ. આજે મુ. જાનીસાહેબ આપણી વચ્ચે સ્થૂલ દેહે નથી. છતાં એમનું મરણ એમના સ્મરણનું વિસ્મરણ કરાવી શકે એમ નથી.

મુ. ડૉ. ધીરુભાઈ જોષી, મુ. ડૉ. સુભાષભાઈ દવે અને શ્રી કુલીનભાઈ ઉપાધ્યાયે અનેક રીતે આ પુસ્તકના પ્રકાશનમાં કરેલી મદદ અને માર્ગદર્શન માટે અમે સદાય એમના ઋણિ રહીશું. ભગવાન એમનું ખૂબ શ્રેય કરે એ પ્રાર્થના. પૂજ્યશ્રી પ્રેમ અવધૂતજીનો આભાર માનીને એમને પરાયા નહિ ગણું. એમના ચરણોમાં સાષ્ટાંગ દંડવત્ પ્રણામ.

અંતે ભગવાન શ્રીરંગ અવધૂત ગુરુ મહારાજના ચરણારવિંદમાં સાષ્ટાંગ દંડવત્ પ્રણામ કરી વિરમીશું.

મુંબઈ, તા. ૧૭-૮-૨૦૦૩

પ્રકાશક

અર્પણ

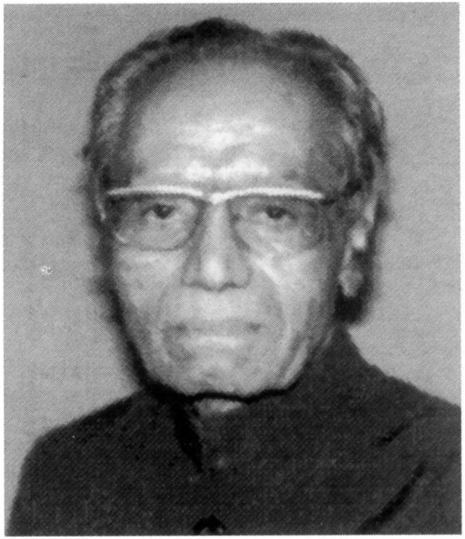

જન્મ : તા. ૨૦-૧૧-૧૯૨૧, વડોદરા.
દેહ વિલય : તા. ૧૬-૫-૨૦૦૩, વડોદરા

ડૉ. અરુણોદય ન. જાની

એમ.એ., પીએચ.ડી., ડી.લિટ્.
રાષ્ટ્રપતિ સંમાનિત

રંગ પ્રેમ કૃપા અતિ સંપન્ન,
ગુરુકૃપાવશ કુંડલિની સ્પંદન,
અતિ વિદ્વાન છતાં અમાની,
વંદન તમને હે **અ. ન. જાની.**

કુલીન ઉપાધ્યાય
અનિલ શ્રોફ
દિલીપ ભટ્ટ

ગોપાલ અવધૂત = ભગવાન શ્રીરંગઅવધૂત ગુરૂમહારાજ

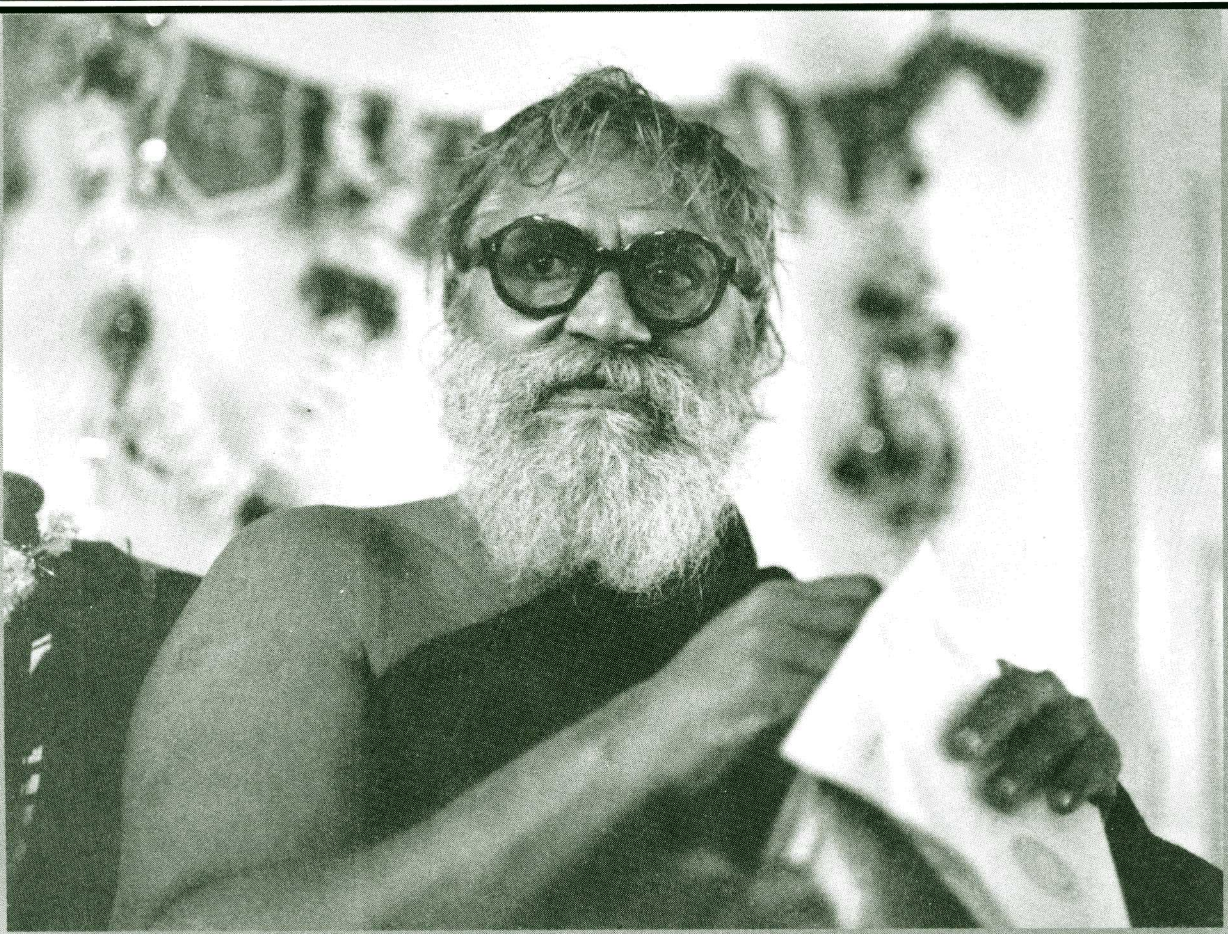

પરમ પૂજ્ય શ્રીરંગ અવધૂત ગુરુમહારાજ

અનુક્રમણિકા

	પાન નં.
દત્તનામસંકીર્તનમ્	૧ થી ૨૧
શ્રીદત્તમહામાલામંત્રઃ	૨૨ થી ૨૬
મંત્રગર્ભમૃત્યુંજય સ્તોત્રમ્	૨૮ થી ૪૪
અનુષ્ઠાન વિષે	૪૫

પરસ્પરદેવો ભવ

બ્રહ્મૌજસા ભૂષિત ભવ્ય ભાલં
દિવ્યૌજસા દિપ્ત વિશાલનેત્રમ્ ।
શાંતિપ્રદં યસ્ય મુખારવિન્દં
રંગાવધૂતં પ્રણતોઽસ્મિ નિત્યમ્ ।।

માલાકમંડલુરધઃ　　કરપદ્મયુગ્મે
મધ્યસ્થપાણિયુગલે ડમરુત્રિશૂલે ।
યસ્યસ્ત ઊર્ધ્વકરયોઃ શુભશંખચક્રે
વંદે તમત્રિવરદં ભુજષટ્કયુક્તમ્ ।।

ૐ

શ્રીદત્તઃ પ્રસન્નોઽસ્તુ
શ્વાસે શ્વાસે દત્તનામ સ્મરાત્મન્
દત્તનામસંકીર્તનમ્

શ્રીદત્ત	દત્ત	ભવસાગરપોત	દત્ત	(સંસાર સાગરની નૌકા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુરકિન્નરગીત	દત્ત ।	(દેવો અને કિન્નરોથી સ્તુતિ કરાયેલ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	જનસંસ્તુત	દત્ત દત્ત	(લોકો દ્વારા પ્રશંસા કરાતા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	દિતવાંછિત	દત્ત દત્ત ॥	(ઈચ્છાઓનો નાશ કરનાર)..............૧
શ્રીદત્ત	દત્ત	કલિતારક	દત્ત દત્ત	(કલિયુગમાં તારનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભયહારક	દત્ત દત્ત ।	(ભય હરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુખકારક	દત્ત દત્ત	(સુખ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	મુનિદારક	દત્ત દત્ત ॥	(મુનિના બાળ)..........................૨
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુરનાયક	દત્ત દત્ત	(દેવોના નાયક)
શ્રીદત્ત	દત્ત	શ્રુતિગાયક	દત્ત દત્ત ।	(વેદના ગાયક)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ગતિદાયક	દત્ત દત્ત	(ગતિદાયક)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અકસાયક	દત્ત દત્ત ॥	(દુઃખને (વીંધનારું) બાણ)..............૩

શ્રીદત્ત	દત્ત	જનનાતિગ	દત્ત દત્ત		(જન્મ (મરણ)થી પર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	શ્રવણાતિગ	દત્ત દત્ત	।	(શ્રવણથી પર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	કવનાતિગ	દત્ત દત્ત		(કવન (કાવ્ય)થી પર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પવનાતિગ	દત્ત દત્ત	॥	(પવનથી પણ આગળ જનાર)....................૪
શ્રીદત્ત	દત્ત	નિગમાગમસાર	દત્ત		(નિગમ (વેદ) અને આગમ (શાસ્ત્રો)ના સારરૂપ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભવસાગરતાર	દત્ત	।	(સંસારરૂપી સાગરના તારક)
શ્રીદત્ત	દત્ત	હૃતભૂતલભાર	દત્ત		(દુનિયાનો ભાર હરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	મુખનિર્જિતમાર	દત્ત	॥	(મુખની શોભાથી કામદેવને જીતનાર)...........૫
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભયમોચિતલેશ	દત્ત		(ઈન્દ્રને ભયથી મુક્ત કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	હતદૈત્યકુલેશ	દત્ત	।	(દૈત્યોના કુળના રાજાઓને હણનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ધૃતબાલસુવેષ	દત્ત		(બાળકનો સુંદર વેષ ધારણ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વરપિંગટકેશ	દત્ત	॥	(સુંદર અને પીળચટા વાળવાળા)................૬
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુકૃતાડર્ચિત	દત્ત દત્ત		(પુણ્યશાળીઓ વડે પૂજાતા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	મલ-વર્જિત	દત્ત દત્ત	।	(મળ (અને આવરણ) વિનાના)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુગુણાડર્જિત	દત્ત દત્ત		(સદ્ગુણોથી મેળવાતા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	કલગર્જિત	દત્ત દત્ત	॥	(મધુર અવાજવાળા)..........................૭

શ્રીદત્ત	દત્ત	દવદગ્ધઘનેશ	દત્ત	॥	(સંસારરૂપી દાવાનળથી બળેલાને શ્રેષ્ઠ વાદળરૂપ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભુવનેશ વનેશ	દત્ત	।	(ભુવનોના ઈશ અને વનના ઈશ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	જટિમુણ્ડિગણેશ	દત્ત	।	(જટાવાળા અને સંન્યાસીઓના ગણોના ઈશ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અવધૂતજનેશ	દત્ત	॥	(અવધૂત જનોના ઈશ)........................૮
શ્રીદત્ત	દત્ત	કમલાયતનેત્ર	દત્ત	॥	(કમળ સમાન વિશાળ નેત્રવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	શ્રુતિગેયચરિત્ર	દત્ત	।	(વેદ દ્વારા ગાવા યોગ્ય ચરિત્રવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુરનાથસુમિત્ર	દત્ત	।	(ઈન્દ્રના સન્મિત્ર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	બહુવેષવિચિત્ર	દત્ત	॥	(જુદા જુદા વેષથી શોભતા).....................૯
શ્રીદત્ત	દત્ત	કરવીરસુભિક્ષ	દત્ત	॥	(કોલ્હાપુરમાં સદ્‌ભિક્ષા માગનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	દમનાદિસુશિક્ષ	દત્ત	।	(દમ (દયા, દાન) વગેરેનો સમ્યક્ બોધ આપનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	હૃદશુદ્ધિસુદીક્ષ	દત્ત	।	(અંતઃકરણની અશુદ્ધિ દૂર કરનારી સમ્યક્ દીક્ષા દેનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	નયકોવિદ દક્ષ	દત્ત	॥	(નીતિનિપુણ અને ચતુર).......................૧૦
શ્રીદત્ત	દત્ત	વનવીથિવિહાર	દત્ત	॥	(જંગલની કેડીઓ પર વિહાર કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ધૃતમૌક્તિકહાર	દત્ત	।	(મોતીનો હાર ધારણ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	કલિકલ્મષતાર	દત્ત	।	(કલિકાળના પાપમાંથી તારનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	મલિનોદ્ધૃતનાર	દત્ત	॥	(મલિન માણસોના સમૂહનો ઉદ્ધાર કરનાર).....૧૧

શ્રીદત્ત	દત્ત	સુરપૂજિત	દત્ત દત્ત		(દેવો વડે પૂજાયેલા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પિકકૂજિત	દત્ત દત્ત	।	(કોયલ જેવા મધુર કંઠવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અલિગુંજિત	દત્ત દત્ત		(ભ્રમર જેવા મધુર ગુંજનવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	રજોરંજિત	દત્ત દત્ત	॥	(ધૂળથી રંગાયેલા (ખરડાયેલા))...............૧૨
શ્રીદત્ત	દત્ત	મુનિનન્દન	દત્ત દત્ત		(મુનિ (અત્રિ)ના પુત્ર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અઘરન્ધન	દત્ત દત્ત	।	(પાપોનો નાશ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ધૃતચન્દન	દત્ત દત્ત		(ચંદન ધારણ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુરમણ્ડન	દત્ત દત્ત	॥	(દેવોના આભૂષણરૂપ).......................૧૩
શ્રીદત્ત	દત્ત	દદનપ્રિય	દત્ત દત્ત		(દાન આપવાના શોખીન)
શ્રીદત્ત	દત્ત	હતવિક્રિય	દત્ત દત્ત	।	(વિક્રિયાને હણનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સ્વયમક્રિય	દત્ત દત્ત		(જાતે અક્રિય રહેનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	દિતિજાઽપ્રિય	દત્ત દત્ત	॥	(રાક્ષસોને અપ્રિય)............................૧૪
શ્રીદત્ત	દત્ત	જનકામિત	દત્ત દત્ત		(લોકો દ્વારા ઈચ્છાતા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વચસાઽમિત	દત્ત દત્ત	।	(વાણી વડે માપી ન શકાય તેવા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	દનુજાઽજિત	દત્ત દત્ત		(દૈત્યોથી અજેય)
શ્રીદત્ત	દત્ત	મલિનોજ્ઝિત	દત્ત દત્ત	॥	(મલિન માણસોથી ત્યજાયેલ)...............૧૫

શ્રીદત્ત	દત્ત	કરુણાકર	દત્ત દત્ત		(કરુણાના ભંડાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુજટાધર	દત્ત દત્ત	।	(સુશોભિત જટાને ધારણ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પ્રિયનિર્ઝર	દત્ત દત્ત		(ઝરણાંઓના પ્રેમી)
શ્રીદત્ત	દત્ત	કકુબમ્બર	દત્ત દત્ત	।।	(દિશાનું વસ્ત્ર ધારણ કરનાર, (દિગંબર))......૧૬
શ્રીદત્ત	દત્ત	વરસગ્ધર	દત્ત દત્ત		(સુંદર માળા ધારણ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ગતમત્સર	દત્ત દત્ત	।	(મત્સર વિનાના)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વૃતકન્દર	દત્ત દત્ત		(ગુફાને પસંદ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વિદુષાં વર	દત્ત દત્ત	।।	(વિદ્વાનોમાં શ્રેષ્ઠ)............................૧૭
શ્રીદત્ત	દત્ત	નતિતુષ્ટ ગણેશ	દત્ત		(નમસ્કારથી સંતુષ્ટ અને શ્રીગણેશરૂપ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	કૃતિતુષ્ટ ધનેશ	દત્ત	।	(સત્કાર્યથી સંતુષ્ટ અને કુબેરરૂપ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ધૃતિજુષ્ટ રણેશ	દત્ત		(ધીરજ વડે સેવાયેલા અને રણના ઈશ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભુવિગુપ્ત વનેશ	દત્ત	।।	(પૃથ્વી ઉપર ગુપ્ત (રીતે ફરનાર) અને વનના ઈશ)...૧૮
શ્રીદત્ત	દત્ત	વરવર્ણિત	દત્ત દત્ત		(શ્રેષ્ઠ દ્વારા વર્ણવાયેલા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	કવિકીર્તિત	દત્ત દત્ત	।	(કવિઓ વડે પ્રશંસિત)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પ્રિયનર્તિત	દત્ત દત્ત		(નર્તનના પ્રેમી)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભયવર્જિત	દત્ત દત્ત	।।	(ભય વિનાના)..............................૧૯

શ્રીદત્ત	દત્ત	વ્રજભૂષણ	દત્ત દત્ત	(વ્રજના ભૂષણરૂપ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	દિતદૂષણ	દત્ત દત્ત ।	(દૂષણને દૂર કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	કૃતમૂષણ	દત્ત દત્ત	(ચોરી કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અરિસૂદન	દત્ત દત્ત ॥	(શત્રુઓને મારનાર)..............................૨૦
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુરપોષણ	દત્ત દત્ત	(દેવોને પોષનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અઘશોષણ	દત્ત દત્ત ।	(પાપને શોષનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વરઘોષણ	દત્ત દત્ત	(સુંદર ઘોષણા કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	મુનિતોષણ	દત્ત દત્ત ॥	(મુનિઓને સંતોષ આપનાર)....................૨૧
શ્રીદત્ત	દત્ત	ઘનકાન્તિસુરમ્ય	દત્ત	(મેઘ સમાન કાંતિથી સુરમ્ય)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વરદેશિકગમ્ય	દત્ત ।	(શ્રેષ્ઠ આચાર્ય દ્વારા સમજાય તેવા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સમકન્દરહર્મ્ય	દત્ત	(ગુફા અને મહેલને સમાન માનનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુલભાપિ અગમ્ય	દત્ત ॥	(સુલભ છતાં અગમ્ય=મેળવી ન શકાય એવા)..૨૨
શ્રીદત્ત	દત્ત	ચલચિત્તવિદૂર	દત્ત	(ચંચળ ચિત્તવાળાથી અતિ દૂર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	મૃતચિત્તજપૂર	દત્ત ।	(જેની કામ-વાસનાઓનાં પૂર શમી ગયાં છે તે)
શ્રીદત્ત	દત્ત	રણકર્કશશૂર	દત્ત	(રણમાં ભયંકર અને શૂરવીર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	શમવન્નવિદૂર	દત્ત ॥	(શમવાળાથી દૂર નહિ તેવા)....................૨૩

શ્રીદત્ત	દત્ત	ગુરુદેવ શરણ્ય	દત્ત		(શરણ લેવા યોગ્ય ગુરુદેવ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ગુરુદેવ વરેણ્ય	દત્ત	।	(વરણ કરવા યોગ્ય ગુરુદેવ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ગુરુદેવ વદાન્ય	દત્ત		(ઉત્તમ દાની ગુરુદેવ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ગુરુદેવ સુધન્ય	દત્ત	॥	(ધન્યતમ ગુરુદેવ)..............................૨૪
શ્રીદત્ત	દત્ત	મુખકંજજિતાબ્જ	દત્ત		(મુખરૂપી કમળથી કમળને જીતનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુરવન્દ્યપદાબ્જ	દત્ત	।	(દેવોને વંદન કરવા યોગ્ય ચરણકમળવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	શરણાગતભોજ	દત્ત		(શરણે આવેલાને ભોજન આપનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	નતવાંછિતદાઽજ	દત્ત	॥	(શરણે આવેલાને ઈચ્છિત દેનાર અને અજન્મા)..૨૫
શ્રીદત્ત	દત્ત	ઋણમોચન	દત્ત દત્ત		(ઋણમાંથી છોડાવનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	લઘુભોજન	દત્ત દત્ત	।	(ઓછું ભોજન કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	કલકૂજન	દત્ત દત્ત		(મધુર કૂજન કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	હિતપૂજન	દત્ત દત્ત	॥	(હિતકારક છે પૂજન જેનું એવા)................૨૬
શ્રીદત્ત	દત્ત	મનસા સ્મૃત	દત્ત દત્ત		(મનથી સ્મરણ કરાયેલા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વચસાઽર્ચિત	દત્ત દત્ત	।	(વાણીથી પૂજાયેલા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	શિરસા નત	દત્ત દત્ત		(મસ્તકથી વંદન કરાયેલા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વપુષાઽઽદત	દત્ત દત્ત	॥	(શરીરથી આદર અપાયેલા)....................૨૭

શ્રીદત્ત	દત્ત	જનિજારણ	દત્ત દત્ત		(જન્મને જર્જરિત કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	મૃતિમારણ	દત્ત દત્ત	।	(મરણને મારનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભવવારણ	દત્ત દત્ત		(સંસારને રોકનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભયદારણ	દત્ત દત્ત	॥	(ભયને કાપનાર)........................૨૮
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુરસિન્ધ્વભિષિક્ત	દત્ત		(ગંગાથી (શિવમુખપર) અભિષેક કરાતા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વિદુષામતિસક્ત	દત્ત	।	(વિદ્વાનોમાં અત્યંત આસક્ત)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પરિવર્જિતતિક્ત	દત્ત		(કડવાશને છોડી દેનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પરિપાલિતભક્ત	દત્ત	॥	(ભક્તનું પરિપાલન કરનાર)...................૨૯
શ્રીદત્ત	દત્ત	મુનિવન્દિતપાદ	દત્ત		(મુનિઓથી વંદાયેલાં ચરણવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વરવંશનિનાદ	દત્ત	।	(બંસીના શ્રેષ્ઠ બજવૈયા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પરિવારિતવાદ	દત્ત		(વાદથી દૂર રહેનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	બહુમાનિતસાદ	દત્ત	॥	(કૃશતાને બહુમાન આપનાર).................૩૦
શ્રીદત્ત	દત્ત	શરણાગતમિત્ર	દત્ત		(શરણે આવેલાના મિત્ર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	બહુશોભિતચિત્ર	દત્ત	।	(જેનું ચિત્ર પણ ખૂબ શોભાવાળું છે તે)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પરિવર્જિતપત્ર	દત્ત		(વાહનનો ત્યાગ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અતિસુન્દરવક્ત્ર	દત્ત	॥	(અતિ સુંદર મુખવાળા).......................૩૧

શ્રીદત્ત	દત્ત	બહુશિક્ષિતમાત્ર	દત્ત		(શબ્દોમાં અત્યંત પારંગત)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અતિપેલવગાત્ર	દત્ત	।	(અત્યંત સુકુમાર ગાત્રવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ધૃતરમ્યકપાત્ર	દત્ત		(સુંદર કમંડળ ધારણ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	બહુમાનિતશાસ્ત્ર	દત્ત	॥	(શાસ્ત્રોને બહુમાન આપનાર)..................૩૨
શ્રીદત્ત	દત્ત	વરમંડન	દત્ત દત્ત		(શ્રેષ્ઠ આભૂષણવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પરખંડન	દત્ત દત્ત	।	(શત્રુ (કામાદિ)ઓનું ખંડન કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	દિતબન્ધન	દત્ત દત્ત		(બંધનને તોડનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	બહુગંજન	દત્ત દત્ત	॥	(ઘણાને જિતનાર)............................૩૩
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભવભંજન	દત્ત દત્ત		(ભવની (ભાવટ) ભાંગનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	મનસોંડજન	દત્ત દત્ત	।	(મન (રૂપી આંખ)ના અંજન)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુરરંજન	દત્ત દત્ત		(દેવોને આનંદ આપનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પરમંજન	દત્ત દત્ત	॥	(બીજાઓને શુદ્ધ કરનાર).......................૩૪
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્ પરમેશ	દત્ત		(ઉત્તમ ઈશ્વર એવા હે ભગવન્)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્ હતમેષ	દત્ત	।	(અહંકારરૂપી ઘેટાને હણનાર હે ભગવન્)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્નજલેશ	દત્ત		(દેવોના સ્વામી એવા હે ભગવન્)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્ ખજલેશ	દત્ત	॥	(આકાશ અને પાણીના સ્વામી હે ભગવન્).......૩૫

श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नतिरम्य	दत्त		(અતિરમ્ય એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नतिधन्य	दत्त	।	(અતિ ધન્ય એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नतिगण्य	दत्त		(અતિ ગણનાપાત્ર એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नतिजन्य	दत्त	॥	(જન્ય (જગત)થી પર એવા હે ભગવન્)..........૩૬
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् प्रियदीन	दत्त		(પ્રિય છે દીન જન જેને એવા હે ભગવન્ !)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् प्रियहीन	दत्त	।	(પ્રિય છે હીન જન જેને એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् धृतमीन	दत्त		(મત્સ્ય અવતાર ધારણ કરનાર હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नजलीन	दत्त	॥	(અજ (બ્રહ્મ)માં લીન રહેનાર હે ભગવન્)........૩૭
श्रीदत्त	दत्त	भगवंस्त्रिगुणेश	दत्त		(ત્રણ ગુણોના સ્વામી એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् विगुणेश	दत्त	।	(ગુણોથી રહિતના સ્વામી એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नृगणेश	दत्त		(જનસમૂહના સ્વામી એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् खगणेश	दत्त	॥	(ચંદ્ર-તારાદિક ગણના ઈશ એવા હે ભગવન્)......૩૮
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् मुनिसिंह	दत्त		(મુનિઓમાં સિંહ જેવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नरसिंह	दत्त	।	(નરસિંહાવતાર ધરનાર હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नतिसिंह	दत्त		(સિંહ કરતાં પણ વધુ પરાક્રમી હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् गतिसिंह	दत्त	॥	(સિંહ જેવી ગતિવાળા હે ભગવન્)..............૩૯

श्रीदत्त	दत्त	भगवन् सुगुणाढ्य	दत्त		(સારા ગુણોથી ભરપૂર હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् गतजाड्य	दत्त	।	(જડતારહિત હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् सुहताढ्य	दत्त		(ધનમત્તોની પરવા ન કરનાર હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् वरदार्ढ्य	दत्त	॥	(અત્યંત શ્રેષ્ઠ દૃઢતાવાળા હે ભગવન્)...........૪૦
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् सकलाप्त	दत्त		(બધાના આપ્તજન એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् विकलाप्त	दत्त	।	(વિકલના આપ્તજન એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन् सगुणाप्त	दत्त		(સદ્‌ગુણવાળાના આપ્તજન એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नगुणाप्त	दत्त	॥	(ગુણરહિતના આપ્તજન એવા હે ભગવન્)........૪૧
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नवधूत	दत्त		(અવધૂત સ્વરૂપ એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नतिपूत	दत्त	।	(અતિ પવિત્ર એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नतहूत	दत्त		(ભક્તથી બોલાવાતા એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त	दत्त	भगवन्नतिभूत	दत्त	॥	(નમસ્કારથી પ્રગટ થતા એવા હે ભગવન્)........૪૨
श्रीदत्त	दत्त	अवधूत सुमित्र	दत्त		(અવધૂત અને સન્મિત્ર)
श्रीदत्त	दत्त	अवधूत कुमित्र	दत्त	।	(અવધૂત અને પૃથ્વી(કુ)ના મિત્ર)
श्रीदत्त	दत्त	अवधूत लमित्र	दत्त		(અવધૂત અને ઈન્દ્ર(લ)ના મિત્ર)
श्रीदत्त	दत्त	अवधूत सुचित्र	दत्त	॥	(અવધૂત અને સુંદર સ્વરૂપવાળા)...............૪૩

શ્રીદત્ત	દત્ત	ગિરિકેતન	દત્ત દત્ત		(ગિરનાર પર વસનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	દમવેતન	દત્ત દત્ત	।	(દમન એજ જેનું વેતન છે તે)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અસુચેતન	દત્ત દત્ત		(પ્રાણોના ચૈતન્યરૂપ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અનિકેતન	દત્ત દત્ત	॥	(ઘર વિનાના).................................૪૪
શ્રીદત્ત	દત્ત	ગુણસાગર	દત્ત દત્ત		(ગુણોના સાગર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	નટનાગર	દત્ત દત્ત	।	(નટવર નાગર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વચસાં પર	દત્ત દત્ત		(વાણીથી પર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વિયદમ્બર	દત્ત દત્ત	॥	(આકાશરૂપી વસ્ત્ર ધારણ કરનાર)..................૪૫
શ્રીદત્ત	દત્ત	નતવત્સલ	દત્ત દત્ત		(ભક્તવત્સલ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ગતકશ્મલ	દત્ત દત્ત	।	(પાપરહિત)
શ્રીદત્ત	દત્ત	હતહૃચ્છલ	દત્ત દત્ત		(હૃદયના છળને હણનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	શતકૌશલ	દત્ત દત્ત	॥	(સેંકડો ચતુરાઈવાળા).............................૪૬
શ્રીદત્ત	દત્ત	પ્રિયબલ્લવ	દત્ત દત્ત		(જેને ગોપ બાળકો પ્રિય છે તે)
શ્રીદત્ત	દત્ત	જિતપલ્લવ	દત્ત દત્ત	।	(પલ્લવ કરતાં પણ કોમળ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	મતસલ્લવ	દત્ત દત્ત		(થોડા સત્‌ને પણ માન આપનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પ્રિયકૃલ્લવ	દત્ત દત્ત	॥	(થોડાં કાર્ય (સત્કર્મ) કરનાર પણ જેને પ્રિય છે એવા)....૪૭

શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્ શિશુક્રીડ	દત્ત		(બાળક જેવી ક્રીડા કરનાર હે ભગવન્)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્ વિભુનીડ	દત્ત	।	(વિભુ (સર્વવ્યાપક) જેનું નિવાસસ્થાન (નીડ=માળો) છે એવા હે ભગવન્)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્ હતપીડ	દત્ત		(પીડા હરણ કરનાર હે ભગવન્)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્નપનીડ	દત્ત	॥	(જેને કોઈ ઘર નથી તેવા હે ભગવન્)...........૪૮
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્ વિજનેશ	દત્ત		(એકાંતના ઈશ એવા હે ભગવન્)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્ સુજનેશ	દત્ત	।	(સજ્જનોના ઈશ એવા હે ભગવન્)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવન્નૃવરેશ	દત્ત		(શ્રેષ્ઠ મનુષ્યોના ઈશ એવા હે ભગવન્)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભગવઞ્ શબરેશ	દત્ત	॥	(શબરોના ઈશ એવા હે ભગવન્)...............૪૯
શ્રીદત્ત	દત્ત	શશિસૂર્યસુનેત્ર	દત્ત		(ચંદ્ર અને સૂર્યરૂપી સુંદર નેત્રોવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અનિલેશસુપત્ર	દત્ત	।	(વાયુના સ્વામી અને સુંદર વાહનવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	શરદમ્બુજવક્ત્ર	દત્ત		(શરદઋતુના કમળ સમાન મુખવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સહનાડતિસુશસ્ત્ર	દત્ત	॥	(સહનશીલતા એ જ જેનું ઉત્તમ શસ્ત્ર છે તે).....૫૦
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભજતામ્ વરદેષ્ટ	દત્ત		(ભજનારને ઈષ્ટ વરદાન આપનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભજતામ્ દિતકષ્ટ	દત્ત	।	(ભજનારનાં કષ્ટ કાપનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વદતામતિસ્પષ્ટ	દત્ત		(અતિ સ્પષ્ટ બોલનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	તપતામતિશિષ્ટ	દત્ત	॥	(તપ કરનારાઓમાં અત્યંત શિષ્ટ એટલે પૂજ્ય)..૫૧

શ્રીદત્ત	દત્ત	હતદાનવ	દત્ત દત્ત	(દાનવનો નાશ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વૃતતાનવ	દત્ત દત્ત	। (પાતળાપણું પસંદ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અતિમાનવ	દત્ત દત્ત	(માનવોથી પર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	બહુધા નવ	દત્ત દત્ત	॥ (અનેક રીતે નવો નવો)........................૫૨
શ્રીદત્ત	દત્ત	વચસામતિકિલિષ્ટ	દત્ત	(વાણીને અત્યંત દુ:ખ આપનાર=વર્ણન ન કરી શકાય એવા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	નમતામ્ દિતદિષ્ટ	દત્ત	। (નમન કરનારનાં દુર્ભાગ્યને કાપનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સ્મરતામ્ કૃતસ્વિષ્ટ	દત્ત	(સ્મરણ કરનારનું સારી રીતે ઈષ્ટ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સુરકિન્નરશિષ્ટ	દત્ત	॥ (દેવો અને કિન્નરોના સલાહકાર)................૫૩
શ્રીદત્ત	દત્ત	અવધૂત રસેશ	દત્ત	(અવધૂત સ્વરૂપ અને રસના ઈશ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અવધૂત કણેશ	દત્ત	। (અવધૂત સ્વરૂપ અને કણ(ધાન્ય)ના ઈશ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અવધૂત ફલેશ	દત્ત	(અવધૂત સ્વરૂપ અને ફળના ઈશ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અવધૂત ઘનેશ	દત્ત	॥ (અવધૂત સ્વરૂપ અને ઘન (મેઘ)ના ઈશ)........૫૪
શ્રીદત્ત	દત્ત	અવધૂત જલેશ	દત્ત	(અવધૂત સ્વરૂપ અને જલના સ્વામી)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અવધૂત સ્થલેશ	દત્ત	। (અવધૂત સ્વરૂપ અને સ્થળના સ્વામી)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અવધૂત મહેશ	દત્ત	(અવધૂત સ્વરૂપ અને મહેશ સ્વરૂપ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અવધૂત ગ્રહેશ	દત્ત	॥ (અવધૂત સ્વરૂપ અને ગ્રહોના ઈશ (સ્વામી))....૫૫

શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત કલેશ દત્ત (અવધૂત સ્વરૂપ અને કલાના સ્વામી)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત ખલેશ દત્ત । (અવધૂત સ્વરૂપ અને દુર્જનોના સ્વામી)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત બલેશ દત્ત (અવધૂત સ્વરૂપ અને બળવાનોના સ્વામી)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત હલેશ દત્ત ॥ (અવધૂત સ્વરૂપ અને હળના સ્વામી બળરામ સ્વરૂપ)..૫૬

શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત ધરેશ દત્ત (અવધૂત સ્વરૂપ અને પૃથ્વીના ઈશ)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત નરેશ દત્ત । (અવધૂત સ્વરૂપ અને મનુષ્યોના ઈશ)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત પરેશ દત્ત (અવધૂત સ્વરૂપ અને પરબ્રહ્મ સ્વરૂપ)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત વરેશ દત્ત ॥ (અવધૂત સ્વરૂપ અને શ્રેષ્ઠોના સ્વામી)..........૫૭

શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત કવીશ દત્ત (અવધૂત સ્વરૂપ અને કવિઓના ઈશ)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત ગવીશ દત્ત । (અવધૂત સ્વરૂપ અને ઈન્દ્રિયોના સ્વામી)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત પવીશ દત્ત (અવધૂત સ્વરૂપ અને વજ્રના ઈશ = ઈન્દ્ર સ્વરૂપ)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત રવીશ દત્ત ॥ (અવધૂત સ્વરૂપ અને સૂર્યના ઈશ સ્વરૂપ).......૫૮

શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત ક્ષમેશ દત્ત (અવધૂત સ્વરૂપ અને પૃથ્વીના સ્વામી)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત દમેશ દત્ત । (અવધૂત સ્વરૂપ અને દમ (ઈન્દ્રિય દમન)ના ઈશ)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત યમેશ દત્ત (અવધૂત સ્વરૂપ અને યમના ઈશ)
શ્રીદત્ત દત્ત અવધૂત રમેશ દત્ત ॥ (અવધૂત સ્વરૂપ અને રમાના ઈશ)..............૫૯

श्रीदत्त दत्त भगवन्नमरेश दत्त ॥ (દેવોના ઈશ એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त दत्त भगवन्ननलेश दत्त । (અગ્નિના ઈશ એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त दत्त भगवन्नवरेश दत्त । (અધમોના ઈશ એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त दत्त भगवन्ननिलेश दत्त ॥ (પવનના ઈશ એવા હે ભગવન્)....................૬૦

श्रीदत्त दत्त वसुधाधिप दत्त दत्त ॥ (પૃથ્વીના અધિપતિ)
श्रीदत्त दत्त सुरपादप दत्त दत्त । (કલ્પવૃક્ષ સ્વરૂપ)
श्रीदत्त दत्त विबुधाधिप दत्त दत्त । (વિબુધો (દેવો)ના અધિપતિ)
श्रीदत्त दत्त अजपाजप दत्त दत्त ॥ (અજપાજપ સ્વરૂપ)..............................૬૧

श्रीदत्त दत्त भगवन्नतिधीर दत्त ॥ (અતિધીર એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त दत्त भगवन्नतिवीर दत्त । (અતિવીર એવા હે ભગવન્)
श्रीदत्त दत्त भगवन्नतिचीर दत्त । (અત્યંત ચીંથરિયાં વસ્ત્રવાળા હે ભગવન્)
श्रीदत्त दत्त भगवन्नतिनीर दत्त ॥ ((પવિત્રતામાં) પાણી કરતાં પણ ચઢિયાતા હે ભગવન્)..૬૨

श्रीदत्त दत्त कुसुमांजलितुष्ट दत्त ॥ (પુષ્પોની અંજલિથી તુષ્ટ થનાર)
श्रीदत्त दत्त सुदलांजलितुष्ट दत्त । (સુકોમળ પાંદડાની અંજલિથી તુષ્ટ થનાર)
श्रीदत्त दत्त सुफलांजलितुष्ट दत्त । (સુંદર ફળોની અંજલિથી તુષ્ટ થનાર)
श्रीदत्त दत्त उदकांजलितुष्ट दत्त ॥ (પાણીની અંજલિથી તુષ્ટ થનાર)..............૬૩

શ્રીદત્ત	દત્ત	કમનીયસ્વરૂપ	દત્ત		(કમનીય (સુંદર) સ્વરૂપવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	રમણીયસ્વરૂપ	દત્ત	।	(રમણીય સ્વરૂપવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	કવનીયસ્વરૂપ	દત્ત		(કવન કરવા યોગ્ય સ્વરૂપવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	નમનીયસ્વરૂપ	દત્ત	।।	(નમન કરવા યોગ્ય સ્વરૂપવાળા)..............૬૪
શ્રીદત્ત	દત્ત	ધૃતકમ્બલ	દત્ત દત્ત		(કામળી ધારણ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અતિસુન્દર	દત્ત દત્ત	।	(અત્યંત સુંદર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પ્રિયતુમ્બર	દત્ત દત્ત		(તુંબર (નું ગાન) જેને પ્રિય છે તે)
શ્રીદત્ત	દત્ત	જ્ઞધુરન્ધર	દત્ત દત્ત	।।	(જ્ઞાનીઓમાં ધુરંધર (શ્રેષ્ઠ))..................૬૫
શ્રીદત્ત	દત્ત	બલદર્પિતકાલ	દત્ત		(બળથી ગર્વિષ્ઠ થયેલાના કાળ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	હતકાલવિકાલ	દત્ત	।	(કાળ અને વિકાળને મારનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અતિભાસુરભાલ	દત્ત		(અતિ તેજસ્વી કપાળવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	પરિખંડિતજાલ	દત્ત	।।	(માયાની જાળને સંપૂર્ણ ખંડિત કરનાર)........૬૬
શ્રીદત્ત	દત્ત	દહરાડર્ચિત	દત્ત દત્ત		(દહર (હૃદયના આકાશ)માં પૂજનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વિપુલાડર્ચિત	દત્ત દત્ત	।	(ખૂબ જ પૂજનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વિમલાડર્ચિત	દત્ત દત્ત		(પુણ્યશાળીઓથી પૂજાયેલ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	સમલાડર્ચિત	દત્ત દત્ત	।।	(પાપીઓથી પૂજાયેલ)........................૬૭

શ્રીદત્ત	દત્ત	નવનીતમરાલ	દત્ત		(માખણ જેવા સુંવાળા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	નગરાજકરાલ	દત્ત	।	(પર્વત જેવા કઠણ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	જરઠાપિ ચ બાલ	દત્ત		(વૃદ્ધ સમાન છતાંય બાળક જેવા)
શ્રીદત્ત	દત્ત	લઘુરૂપવિશાલ	દત્ત	॥	(લઘુરૂપ છતાંય વિશાળ)........................૬૮
શ્રીદત્ત	દત્ત	ગુણપૂજિત	દત્ત દત્ત		(ગુણો વડે પૂજાયેલ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વરપૂજિત	દત્ત દત્ત	।	(શ્રેષ્ઠ વડે પૂજાયેલ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	બહુભોજક	દત્ત દત્ત		(અનેકને ભોજન કરાવનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભવયોજક	દત્ત દત્ત	॥	(ભવની યોજના કરનાર)........................૬૯
શ્રીદત્ત	દત્ત	પ્રિયમોદક	દત્ત દત્ત		(મોદક (લાડુ) પ્રિય)
શ્રીદત્ત	દત્ત	બહુશોધક	દત્ત દત્ત	।	(અનેકને ઝીણવટથી શુદ્ધ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ઋતબોધક	દત્ત દત્ત		(ઋત (સત્ય)નો બોધ કરનાર)
શ્રીદત્ત	દત્ત	ભવરોધક	દત્ત દત્ત	॥	(ભવને રોકનાર)..............................૭૦
શ્રીદત્ત	દત્ત	પ્રમદાઽઽવૃત	દત્ત દત્ત		(તરુણ સ્ત્રી (પ્રમદા)થી વીંટળાયેલ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	જરઠાઽઽવૃત	દત્ત દત્ત	।	(વૃદ્ધ સ્ત્રીઓ(જરઠ)થી વીંટળાયેલ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	વિબુધાઽઽવૃત	દત્ત દત્ત		(જ્ઞાનીઓથી વીંટળાયેલ)
શ્રીદત્ત	દત્ત	અબુધાઽઽવૃત	દત્ત દત્ત	॥	(અજ્ઞાનીઓથી વીંટળાયેલ)...................૭૧

શ્રીદત્ત દત્ત દધિતસ્કર દત્ત દત્ત	(દહીં (માખણ) ચોર)
શ્રીદત્ત દત્ત ધૃતમસ્કર દત્ત દત્ત ।	(દંડ ધારણ કરનાર)
શ્રીદત્ત દત્ત જિતભાસ્કર દત્ત દત્ત	(સૂર્યને જીતનાર)
શ્રીદત્ત દત્ત કૃતભાસ્કર દત્ત દત્ત ॥	(સૂર્યને ઉત્પન્ન કરનાર)........................૭૨
શ્રીદત્ત દત્ત મધુરાઽક્ષર દત્ત દત્ત	(મધુર વાણીવાળા)
શ્રીદત્ત દત્ત અગમાઽક્ષર દત્ત દત્ત ।	(અગમ અને અક્ષર (ૐ કાર) સ્વરૂપ)
શ્રીદત્ત દત્ત સુરસાક્ષર દત્ત દત્ત	(દેવોમાં સાક્ષર)
શ્રીદત્ત દત્ત અગ અક્ષર દત્ત દત્ત ॥	(અગ (અચલ) અક્ષર સ્વરૂપ)................૭૩
શ્રીદત્ત દત્ત વચસા વદ ભદ્રજિહ્વે	(હે ભલી જીભ ! શ્રીદત્ત દત્ત એવું વાણીથી બોલ)
શ્રીદત્ત દત્ત મનસા સ્મર ચિત્તબન્ધો ।	(હે ભાઈ ચિત્ત ! મનથી શ્રીદત્ત દત્ત સ્મર)
શ્રીદત્તમેવ વપુષાઽર્ચય વન્દ્ય સાધો	(હે વંદનીય સાધુ ! શરીરથી શ્રીદત્તનું જ અર્ચન કર)
શ્રીદત્તમેવ શિરસા નમ રંગ દીન ॥	(હે દીન રંગ ! શ્રીદત્તને જ મસ્તકથી નમન કર)..........૭૪
નામસંકીર્તનં પુણ્યં ભક્તિભાવસમન્વિતમ્ ।	(આ પુણ્યકારક ભક્તિભાવથી ભરપૂર નામસંકીર્તન
ભુક્તિદં મુક્તિદં લોકે કિં ન પાયાત્ સદા ભયાત્ ॥	આ લોકમાં ભુક્તિ અને મુક્તિ આપનારું છે.
	શું તે સદા ભયથી રક્ષણ નહિ કરે? (કરશે જ.) ..૭૫

દત્તં દત્ત સ્મરન્ મેઽયં દેહઃ પતતુ નિર્જને ।
ચરન્તુ પક્ષિણઃ સર્વે મિષ્ટાન્નં દેહજં મમ ॥

(દત્ત દત્ત સ્મરંતા રે નિર્જને દેહ આ પડો
પામે તૃપ્તિ પશુપક્ષી મિષ્ટાન્ને દેહના યથા)...............૭૬

કાષાયવાસસમજં કમલાક્ષમેકં
માલાકમણ્ડલુધરં રમણીયલીલમ્ ।
ગોશ્વાનક્રીડનપરં નિગમાન્તકેલિં
દેવત્રયાત્મકમહં સતતં નતોઽસ્મિ ॥

(કાષાય (ભગવાં) વસ્ત્રવાળા, અજન્મા, કમળ સમાન નેત્રવાળા, એકમાત્ર
(અદ્વિતીય), માળા કમંડલુને ધારણ કરનાર, રમણીય લીલાવાળા,
ગાય કૂતરાં સાથે ક્રીડા કરનાર, વેદાંતમાં કેલિ કરનાર
અને ત્રણ (બ્રહ્મા, વિષ્ણુ અને મહેશ) દેવમય એવા
(દત્તાત્રેય) ને હું સતત નમન કરું છું.)..................૭૭

જન્મજન્માર્જિતં પુણ્યં પાપં વાઽપિ તથૈવ ચ ।
દત્ત પાદાર્પિતં તેઽસ્તુ નાસ્તિ મે કિંચનાઽત્ર હ ॥

(જન્મ જન્માંતરમાં મેળવેલું પાપ કે પુણ્ય જે કંઈ હોય તે
હે દત્ત ! તારા ચરણકમળમાં અર્પિત હો ! મારું અહીં ખરેખર કશું જ નથી.)...૭૮

કાયેન મનસા વાઽપિ યદ્યત્કર્મ શુભાશુભમ્ ।
કરોમ્યત્ર કરિષ્યામિ તદસ્તુ ત્વત્સમર્પિતમ્ ॥

(શરીરથી કે મનથી જે જે શુભ-અશુભ કર્મ
હું અહીં કરું છું કે કરીશ તે સર્વ તને જ સમર્પિત થાઓ.)......૭૯

દત્તનામૈવ નામૈવ નામૈવ મમ જીવનમ્ ।
કલૌ નાસ્ત્યેવ નાસ્ત્યેવ નાસ્ત્યેવ ગતિરન્યથા ॥

(દત્તનું નામ (નામ સંકીર્તન કર્યા કરવું), નામ, અને નામ જ મારું જીવન છે.
કળિયુગમાં બીજી કોઈ ગતિ નથી, નથી અને નથી જ)........૮૦

સદાચારો દુરાચારો યો વૈ ભક્ત્યા પ્રસેવતે ।
દત્તનામાઽમૃતં હ્યેતત્ સ સાધુર્નોઽચિરાદ્ ભવેત્ ॥

(સદાચારી કે દુરાચારી જે કોઈ ભક્તિપૂર્વક
આ દત્તનામરૂપી અમૃતનું સેવન કરે છે તે જલદીથી સાધુચરિત થાય છે.)......૮૧

નો પાપં વિદ્યતે લોકે નામ્ના યન્નૈવ દહ્યતે ।
'અપિ ચેત્ સુદુરાચારો' વૃથોક્તં કિં નુ શાર્ઙ્ગિણા? ॥

((પ્રભુના) નામથી ન બળે એવું કોઈ પાપ આ લોકમાં નથી. ''અપિ ચેત્ સુદુરાચારો'' (સુદુરાચારી હોય તો પણ) એવું ભગવાન શ્રીકૃષ્ણે (ગીતામાં)શું ખોટું કહ્યું છે?'' (સાચું કહ્યું છે.))..૮૨

શ્વાસે શ્વાસે પ્રકુર્વીત દત્તનામાનુઘોષણમ્ ।
તોષણં સાધુવૃન્દાનાં શોષણં ભવપાથસામ્ ॥

(દત્તનામનું સંકીર્તન પ્રત્યેક શ્વાસે કરવું જોઈએ. એ સાધુઓના સમૂહને સંતોષ આપનારું અને ભવરૂપી સાગરને શોષી નાખનારું છે.)........................૮૩

કામં કલ્પદ્રુમો હ્યેષ સાધુવૃન્દાઽનુસેવિતઃ ।
દત્તાત્રેયો મહાયોગી કલૌ શ્રીપાદવલ્લભઃ ॥

(ખરેખર એ સાધુઓના સમૂહથી સેવાયેલ મહાયોગી દત્તાત્રેય (ના અવતાર) એવા શ્રીપાદવલ્લભ કળિયુગમાં કલ્પવૃક્ષ છે.)....૮૪

ચતુરશીતિરિયં નતિગર્ભા ચતુરશીતિ-વિનાશફલૈકા ।
અહરહઃ પ્રયતેન સુસેવ્યા ભવજલાઽમ્બુધિપારણ-નૌકા ॥

(નમસ્કાર ગર્ભિત એવી ચોર્યાસી શ્લોકની, ચોર્યાસી (જન્મમરણના ફેરાઓ)ના વિનાશનું એકમાત્ર ફળ આપનારી, સંસારરૂપ સાગરને પાર કરવાની નૌકા જેવી આ સ્તુતિને દરરોજ શુદ્ધ થઈને સેવવી જોઈએ (એટલે કે પાઠ કરવો જોઈએ.))..............................૮૫

ઈતિ શ્રીદત્તપાદારવિન્દમિલિન્દબ્રહ્મચારિપાણ્ડુરંગ-
(રંગ અવધૂત) મહારાજવિરચિતં દત્તનામસંકીર્તનં સંપૂર્ણમ્ ।
॥ ઈતિ શમ્ ॥
અવધૂતચિંતન શ્રીગુરુદેવ દત્ત

❖ ❖ ❖

॥ શ્રી દત્તમહામાલામન્ત્ર: ॥

ૐ ઈદં વ્વિષ્ણુર્વ્વિચક્રમે ત્રેધા નિદધે પદમ્ । સમૂઢમસ્ય પાગ્ગું સુરે સ્વાહા ॥ ૧ ॥
ત્રીણિ પદા વ્વિચક્ક્રમે વિષ્ણુર્ગોપા અદાબ્ભ્ય: । અતો ધર્મ્માણિ ધારયન્ ॥ ૨ ॥
તદ્વિષ્ણણો: પરમં પદગ્ગૂં સદા પશ્યન્તિ સૂરય: । દિવીવ ચક્ક્ષુરાતતમ્ ॥ ૩ ॥

ૐ નમો ભગવતે દત્તાત્રેયાય, સ્મરણમાત્રસન્તુષ્ટાય, મહાભયનિવારણાય, મહાજ્ઞાનપ્રદાય, ચિદાનંદાત્મને, બાલોન્મત્તપિશાચવેષાય, મહાયોગિને, અવધૂતાય, અનસૂયાનન્દવર્ધનાય, અત્રિપુત્રાય, ૐ ભવબન્ધવિમોચનાય, આં અસાધ્યસાધનાય, હ્રીં સર્વવિભૂતિદાય, ક્રોં અસાધ્યાકર્ષણાય, ઐં વાક્પ્રદાય, ક્લીં જગત્ત્રયવશીકરણાય, સૌ: સર્વમન:ક્ષોભણાય, શ્રીં મહાસમ્પત્પ્રદાય, ગ્લૌં ભૂમણ્ડલાધિપત્યપ્રદાય, દ્રાં ચિરંજીવિને, વષટ્ વશીકુરુ વશીકરુ, વૌષટ્ આકર્ષય આકર્ષય, હું વિદ્વેષય વિદ્વેષય, ફટ્ ઉચ્ચાટય ઉચ્ચાટય, ઠ: ઠ: સ્તમ્ભય સ્તમ્ભય, ખેં ખેં મારય મારય, નમ: સમ્પન્નય સમ્પન્નય, સ્વાહા પોષય પોષય, પરમન્ત્ર - પરયન્ત્ર - પરતન્ત્રાણિ છિન્ધિ છિન્ધિ, ગ્રહાન્ નિવારય નિવારય, વ્યાધીન્ વિનાશય વિનાશય, દુ:ખં હર હર, દારિદ્ર્યં વિદ્રાવય વિદ્રાવય, દેહં પોષય પોષય, ચિત્તં તોષય તોષય, સર્વમન્ત્રસ્વરૂપાય, સર્વયન્ત્રસ્વરૂપાય, સર્વતન્ત્રસ્વરૂપાય, સર્વપલ્લવસ્વરૂપાય, ૐ નમો મહાસિદ્ધાય સ્વાહા ॥

ઈતિશ્રીદત્તમહામાલામન્ત્ર: ॥

પરમ પૂજ્ય શ્રીરંગ અવધૂત ગુરુમહારાજ

શ્રી દત્તમહામાલામંત્ર: - નો અર્થ

(વિષ્ણુ:) વિષ્ણુએ (ઈદં) આ (જગતને) (વિચક્રમે) ઓળંગ્યું.

(સ: તેણે) (ત્રેધા) ત્રણ પ્રકારે (પદમ્) પગલાં નિદધે) મૂક્યાં.

(અસ્ય) એનું (આ પગલું) (પાંસુરે) ધૂળવાળા સ્થળમાં (સમૂઢમ્) સારી રીતે સંતાયેલું છે.

(તે વિષ્ણુને) (સ્વાહા) આહુતિ હોમીએ છીએ........................૧

(અદાભ્ય:) કોઈથી હણાય નહિ એવા (ગોપા:) રક્ષણ કરનાર (વિષ્ણુ:) વિષ્ણુએ

(ત્રીણિ) ત્રણ (પદા - પદાનિ) ડગલાંમાં (આ જગત) (વિચક્રમે) ઓળંગ્યું.

(અત:) આનાથી (આ ત્રણ ડગલાં વડે) (ધર્મ્માણિ) (તે) ધર્મોને (ધારયન્) ધારણ કરે છે..૨

(દિવિ) આકાશમાં (આતતં) વિસ્તરેલી - પહોળી (ચક્ષુ:) આંખ

(ઈવ) જેવા (વિષ્ણો:) વિષ્ણુના (તત્) તે પરમં પદં) પરમ પદને (સ્થાનને)

(સૂરય:) ઋષિઓ-વિદ્વાનો (સદા) હંમેશાં (પશ્યન્તિ) જુએ છે..................૩

ૐ નમો ભગવંતે દત્તાત્રેયાય	=	(ૐ) ૐકાર સ્વરૂપ, (ભગવતે) ઐશ્વર્ય સંપન્ન, (દત્તાત્રેયાય) દત્તાત્રેયને (નમ:) નમસ્કાર.
સ્મરણમાત્ર - સન્તુષ્ટાય	=	સ્મરણમાત્રથી સંતુષ્ટ થાય એવા.

મહાભય-નિવારણાય	=	(જન્મ મરણરૂપી) મહાભયને દૂર કરનાર (મોક્ષ આપનાર).
મહાજ્ઞાન-પ્રદાય	=	મહાજ્ઞાન (તત્ત્વમસિનું અપરોક્ષ જ્ઞાન) આપનાર.
ચિદાનંદાત્મને	=	સચ્ચિદાનંદસ્વરૂપવાળા.
બાલોન્મત્ત-પિશાચવેષાય	=	(બાલ) બાળક (ઉન્મત્ત) પાગલ (પિશાચ-વેષાય) અને પિશાચ જેવા વેષ વાળા.
મહાયોગિને	=	મહાયોગી
અવધૂતાય	=	અવધૂતને (સંન્યાસીઓની છેલ્લી કક્ષા - પાંચમી કક્ષા વાળાને) (કુટીચક, બહૂદક, હંસ અને પરમહંસથી પણ ઉપર)
અનસૂયાનંદવર્ધનાય	=	(માતા) અનસૂયાના (આનંદ) આનંદને (વર્ધનાય) વધારનાર.
અત્રિપુત્રાય	=	અત્રિ (ઋષિ)ના પુત્ર.
ૐ ભવબન્ધ-વિમોચનાય	=	ૐ સ્વરૂપના ધ્યાન દ્વારા સંસારનાં બંધનમાંથી છોડાવનાર.
આં અસાધ્ય-સાધનાય	=	આં બીજરૂપથી અસાધ્ય વસ્તુને સાધ્ય બનાવનાર.
હ્રીં સર્વવિભૂતિદાય	=	હ્રીં બીજની ઉપાસનાથી તમામ પ્રકારના વૈભવને આપનાર.
ક્રોં અસાધ્યાકર્ષણાય	=	ક્રોં બીજ દ્વારા અસાધ્ય વસ્તુને ખેંચી લાવનાર.

ઐં વાક્પ્રદાય	=	ઐં બીજથી વાણી (કવિત્વ શક્તિ) આપનાર.
કલીં જગત્ત્રયવશીકરણાય	=	કલીં બીજ દ્વારા ત્રણેય જગતને વશ કરનાર.
સૌ: સર્વમન:ક્ષોભણાય	=	સૌ: બીજ દ્વારા બધાના મનમાં ક્ષોભ પેદા કરનાર.
શ્રીં મહાસમ્પત્પ્રદાય	=	શ્રીં બીજથી મોટી સંપત્તિ આપનાર.
ગ્લૌં ભૂમણ્ડલાધિપત્ય-પ્રદાય	=	ગ્લૌં બીજ દ્વારા સમસ્ત ભૂમંડળનું આધિપત્ય આપનાર.
દ્રાં ચિરંજીવિને	=	દ્રાં બીજ જાપથી દીર્ઘ આયુષ્ય આપનાર.
વષટ્ વશીકુરુ વશીકુરુ	=	વષટ્ બીજથી બધાને મારા વશમાં લાવો, વશમાં લાવો.
વૌષટ્ આકર્ષય આકર્ષય	=	વૌષટ્ બીજથી આકર્ષો, આકર્ષો.
હું વિદ્વેષય વિદ્વેષય	=	હું બીજથી પરસ્પર દ્વેષ કરાવો, દ્વેષ કરાવો.
ફટ્ ઉચ્ચાટય ઉચ્ચાટય	=	ફટ્ બીજથી ઉચ્ચાટન (સ્થાન ભ્રષ્ટ) કરો, ઉચ્ચાટન કરો.
ઠ: ઠ: સ્તમ્ભય મારય	=	ઠ: ઠ: બીજથી સ્તંભન કરો, સ્તંભન કરો.
ખેં ખેં મારય મારય	=	ખેં ખેં બીજથી (બધાને) મારો, મારો.
નમ: સમ્પન્નય સમ્પન્નય	=	નમ: બીજથી (મારાં) કાર્યોને સારી રીતે સંપન્ન કરો, સંપન્ન કરો.
સ્વાહા પોષય પોષય	=	સ્વાહા બીજથી પોષણ અર્પો, પોષણ અર્પો.

પરમન્ત્ર-પરયન્ત્ર-પરતન્ત્રાણિ	=	શત્રુએ પ્રયોજેલ મંત્ર, યંત્ર અને તંત્રને
છિન્ધિ છિન્ધિ	=	છેદી નાંખો, છેદી નાંખો. (નિષ્ફળ બનાવો.)
ગ્રહાન્ નિવારય નિવારય	=	ગ્રહપીડા દૂર કરો, દૂર કરો.
વ્યાધીન્ વિનાશય વિનાશય	=	રોગોનો નાશ કરો, નાશ કરો.
દુ:ખં હર હર	=	દુ:ખને દૂર કરો, દૂર કરો.
દારિદ્ર્યં વિદ્રાવય વિદ્રાવય	=	ગરીબાઈને ભગાડી મૂકો, ભગાડી મૂકો.
દેહં પોષય પોષય	=	દેહનું પોષણ કરો, પોષણ કરો.
ચિત્તં તોષય તોષય	=	ચિત્તને સંતુષ્ટ કરો, સંતુષ્ટ કરો.

સર્વમન્ત્રસ્વરૂપાય
સર્વયન્ત્રસ્વરૂપાય
સર્વતન્ત્રસ્વરૂપાય
સર્વપલ્લવસ્વરૂપાય
ૐ નમો મહાસિદ્ધાય સ્વાહા

} સર્વમંત્ર, યંત્ર, તંત્ર અને પલ્લવ સ્વરૂપવાળા મહાસિદ્ધ એવા આપને નમસ્કાર.

❖ ❖ ❖

❀ નોંધ ❀

❖ વામન અવતારમાં ભગવાને ત્રણ પગલાંમાં આ જગત ઓળંગ્યું તેથી તે ત્રિવિક્રમ નામે ઓળખાયા.

❖ ભગવાન વિષ્ણુએ ત્રણ જગ્યાએ પગલાં મૂક્યાં. પૃથ્વી પર અગ્નિરૂપે, અન્તરિક્ષમાં વાયુરૂપે અને આકાશમાં સૂર્યરૂપે. આ પગલાં આપણને દેખાય છે અથવા અનુભવાય છે.

❖ ભગવાનનું નિર્ગુણ - વિજ્ઞાનઘન - આનંદઘન રૂપ આપણને ન દેખાય તેવું છૂપું છે, જેમ ધૂળમાં પડેલી વસ્તુ દેખાતી નથી તેમ.

❖ આકાશમાં વિસ્તરેલી આંખ એટલે સૂર્યને - ભગવાન વિષ્ણુના પરમ પદને - ઋષિઓ હંમેશાં જુએ છે.

❖ તંત્ર શાસ્ત્રમાં શીઘ્ર સિદ્ધિ માટે મંત્રની આગળ કે પાછળ એકાદ બીજો મંત્ર લગાડવામાં આવે તો તેને પલ્લવ વિધિ કહેવાય છે. કારણ કે ઝાડની ડાળીને પલ્લવ (પાન) એક જ બાજુ હોય છે, બન્ને બાજુ નહિ. જો આગળ અને પાછળ બન્ને બાજુ બીજો મંત્ર લગાડાય તો તેને સંપુટ કહેવાય છે.

❖ ❖ ❖

શાન્તં યોગીન્દ્રવર્યં દ્વિજકુલતિલકં શ્રોત્રિયં બ્રહ્મનિષ્ઠમ્
દત્તાત્રેયં સ્મરન્તં જનહિતનિરતં સચ્ચિદાનંદમગ્નમ્ ।
સિદ્ધં રેવાતટસ્થં નિજપરરહિતં નિત્યમત્તાવધૂતમ્
સન્તં નારેશ્વરસ્થં મથિતકલિમલં પાંડુરંગં નમામિ ।।

પ. પૂ શ્રીરંગઅવધૂત ગુરુમહારાજ - નૌકાવિહાર

મંત્રગર્ભ મૃત્યુંજય સ્તોત્ર

ત્ર્યંઘોહર: શલંગાત્મા દત્તેષ્ટો મૃત્તિકાવૃત:
બલેડ્ભીમો રીતિકર્તા તાપસો યુંજનપ્રિય: ॥ ૧ ॥
કંદાશનો રેફહર્તા ત્રેધાભૂતો જનાર્દન:
યન્તા માયાજનિ: સાક્ષી યજ્ઞેશો યજ્ઞભાવન: ॥ ૨ ॥
જાત્યો નિર્જરસાં ત્રાતા હઠયોગી મહાબલ: ।
મહાનન્દો રીતિભાક્ ચોર્ધ્વ- રેતા હાનિસૂદન: ॥ ૩ ॥
હેમાંગશ્ચાવિ - ભૂતિઘ્નો કૃષ્ટદૈન્યશ્ચ દેવરાટ્ ।
સુખદુ:ખસમસ્ તેજોદો ણડાગાર- વત્સલ: ॥ ૪ ॥
ગંગાસ્નાયી વ્યાધિહર્તા ઉન્નિદ્રસ્ ત્રાસવર્જિત: ।
ધિંધિંનાદં ધિયન્ધૂર્તો મત્સ્યશિષ્યો હિરણ્મય: ॥ ૫ ॥
પુષ્કરાક્ષો ગ્રસ્તસર્વસ્ તાપનો માંસલ: સ્વરાટ્ ।
ટિપ્પણીકૃચ્ચ તેજસ્વી નંદદ: શત્રુજિત્પુમાન્ ॥ ૬ ॥

વરૂણજયેષ્ઠઃ	કકુબ્વાસા	દર્શનીયો	રજસ્વલઃ ।	
ધનધાન્યાદિ-	લેખશ્ચ	દાનશૂરશ્ચ	ણાટકઃ	॥ ૭ ॥
નંદનઃ	પાવનઃ શાન્તો	યજમાનો	ગણેશ્વરઃ ।	
ઉરૂવીધવો	રેચકજ્ઞઃ	કર્મકારશ્ચ	તંદ્રિહા	॥ ૮ ॥
વાગ્દંડી ચ ક	ઔદાર્ય-	દિનેશો	જન્મકર્મવિત્ ।	
રુગ્ણમિત્રં	ષદ ઃસારો	ગંભીરો	મતિમાનૃષિઃ	॥ ૯ ॥
કર્માધ્યક્ષશ્ચ	ધં કુર્વન્	બલભીમશ્ચ	મૃત્યુરાટ્ ।	
મિતાહારી	જાગરૂકો	રણશૂરો	યુગાન્તકઃ	॥ ૧૦ ॥
વપ્તા	મધ્યાહ્ન-ભિક્ષુશ્ચ	મુનીશશ્ચ	જનાધિપઃ ।	
બંધૂરો	વીક્યાનશ્ચ	નેદિષ્ઠો	રાજસારસઃ	॥ ૧૧ ॥
ધનુર્વિદ્યા	કૃતોત્સાહો	બાલરૂપઃ	સુદ્દુઃસહઃ ।	
નાત્યાગેન	યં ગચ્છેદ્ધ	લધ્વાશી	ખરમર્દનઃ	॥ ૧૨ ॥
મૃત્યોર્મૃત્યુર્	વૈદ્યરાજઃ	પિનાકી	સંહતિપ્રિયઃ ।	
યોરૂકપ્રભાવો	યોગી ચ	શાકાહારી ચ	સારદઃ	॥ ૧૩ ॥

મુકુન્દો નયનારામશ્ **ચન્દ્રાર્કાક્ષો** **રણાજિત**: ।
ક્ષીણાપ્તો **રાજરાજેન્દ્રો** **જ્ઞાતાજ્ઞાતો** **ભસૂચક**: ॥ ૧૪ ॥
યક્ષાધિપો **યક્ષ્મહન્તા** **નર્મદો** **યતમાનસ**: ।
માલાધરો **ણોદધર્મા** **સાગરો** **નાગર: શુચિ**: ॥ ૧૫ ॥
મૃગાંકિતો **હર**: સાક્ષાદ્ ગલનીલ: **શશાંકભૃત્** ।
તાત્કાદ્ધ- **રિ**:સદા પાયાદ્ **રઙ્ગનાથો** **નરાકૃતિ**: ॥ ૧૬ ॥

મૃત્યુંજયસ્તોત્રમિદં સમન્ત્રં યો વૈ પઠેન્નિત્યમતન્દ્રિત: સન્ ।
ભકત્યા ભવેદાશુ સ વજ્રદેહી ફલાનુપ્રાપ્તિ: ખલુ નિશ્ચયેન ॥ ૧૭ ॥
ભગ્ને સુતન્તૌ પ્રભવેન્ન વૈદ્યો રસાયનં યચ્છિવભક્તિશૂન્યમ્ ।
ત્રીશાચ્છિવાન્નાન્ય ઈહાસ્તિ ત્રાતા નાનાકૃતેર્મૃત્યુમુખાત્ પ્રમોકતા ॥ ૧૮ ॥

ઈતિ શ્રીદત્તપાદારવિંદમિલિંદ બ્રહ્મચારિ -પાણ્ડુરંગ(રંગ અવધૂત)
મહારાજ વિરચિતં મંત્રગર્ભ - મૃત્યુંજય સ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્ ।

❖ ❖ ❖

આ સ્તોત્રમાં પંક્તિનો ૧લો, ૫મો, ૯મો અને ૧૩મો અક્ષર ઊભા વાંચતાં નીચેના મંત્રો ગૂંથેલા માલૂમ પડશે.

૧. ત્ર્યંબકં યજામહે સુગંધિં પુષ્ટિવર્ધનમ્ ।
ઉર્વારુકમિવ બંધનાત્ મૃત્યોર્મુક્ષીય મામૃતાત્ ॥

૨. શરીરે જર્જરીભૂતે વ્યાધિગ્રસ્તે કલેવરે ।
ઔષધં જાહ્નવીતોયં વૈદ્યો નારાયણો હરિઃ ॥

૩. દત્તાત્રેય હરે કૃષ્ણ ઉન્મત્તાનંદદાયક ।
દિગંબર મુને બાલ પિશાચ જ્ઞાનસાગર ॥

૪. મૃત્યુંજય મહાદેવ ત્રાહિ માં શરણાગતમ્ ।
જન્મમૃત્યુ - જરા - દુઃખ - સંસારભયનાશન ॥

મંત્રગર્ભ મૃત્યુંજય સ્તોત્રનો અર્થ

(૧) ત્ર્યંઘોહર = (ત્રિ) ત્રણે (અંઘસ્) પાપને (હરઃ) હરનાર.
(શારીરિક, વાચિક અને માનસિક ત્રણ રીતે થતાં પાપ).

(૨) શલંગાત્મા = (શલંગ) રાજાઓના (આત્મા) પ્રાણ.

(૩)	**દત્તેષ્ટ :**	=	(ઈષ્ટ :) ઈચ્છિત (દત્ત) આપનાર.
(૪)	**મૃત્તિકાવૃત :**	=	(મૃતિકા) માટીથી (આવૃત :) ખરડાયેલા.
(૫)	**બલેડ્**	=	(બલ) બળવાનોથી (ઈડ્) સ્તુતિ કરાયેલા.
(૬)	**ભીમ :**	=	(ભીમ) ભયંકર.
(૭)	**રીતિકર્તા**	=	(રીતિ) રીત રિવાજને (કર્તા) ઉત્પન્ન કરનાર.
(૮)	**તાપસ :**	=	તપસ્વી, તપ કરનાર.
(૯)	**યુંજનપ્રિય**	=	(યુંજન) ધ્યાન (પ્રિય :) પ્રિય, રિસાયેલાઓને જોડનાર
(૧૦)	**કંદાશન :**	=	(કંદ) કંદમૂળ (અશન :) ખાનાર.
(૧૧)	**રેફહર્તા**	=	(રેફ) વિષયવાસના (હર્તા) હરનાર.
(૧૨)	**ત્રેધાભૂતો**	=	(ત્રેધા) ત્રણ પ્રકારના (ભૂત :) સ્વરૂપવાળો
(૧૩)	**જનાર્દન :**	=	(જન) દુષ્ટ જનને (અર્દન :) પીડનાર, મારનાર.
(૧૪)	**યન્તા**	=	સંયમી.
(૧૫)	**માયાજનિ :**	=	માયાને (જનિ :) ઉત્પન્ન કરનાર.
(૧૬)	**સાક્ષી**	=	સાક્ષી સ્વરૂપ.

(૧૭)	**યજ્ઞેશઃ**	=	યજ્ઞનો ઈશ
(૧૮)	**યજ્ઞભાવનઃ**	=	યજ્ઞનો (ભાવનઃ) ઉત્પત્તિ કર્તા.
(૧૯)	**જાત્યઃ**	=	અભિજાત (સારાં કુટુંબમાં જન્મેલા).
(૨૦)	**નિર્જરસાં ત્રાતા**	=	(નિર્જરસાં) દેવોનું (ત્રાતા) રક્ષણ કરનાર. (દેવો ઘડપણ-જરા-વગરના હોય છે. તેથી નિર્જર કહેવાય છે.)
(૨૧)	**હઠયોગી**	=	હઠયોગ આચરનાર.
(૨૨)	**મહાબલઃ**	=	અત્યંત બળવાન.
(૨૩)	**મહાનન્દઃ**	=	(મહા) પરમ (આનંદઃ) આનંદ સ્વરૂપ
(૨૪)	**રીતિભાક્ ચ**	=	(રીતિ) વિવેકને (ભાક્) ભજનાર, સેવનાર, પાળનાર (ચ) અને.
(૨૫)	**ઊર્ધ્વરેતા**	=	(ઊર્ધ્વ) ઊંચે (રેતસ્) વીર્ય લઈ જનાર. (યોગી).
(૨૬)	**હાનિસૂદનઃ**	=	હાનિનો (સૂદનઃ) નાશ કરનાર.
(૨૭)	**હેમાંગઃ ચ**	=	(હેમ) સુવર્ણ સમાન (અંગઃ) અંગવાળા.(ચ) અને.
(૨૮)	**અવિભૂતિઘ્નઃ**	=	(અવિભૂતિ) અનૈશ્વર્યનો (ઘ્ન) નાશ કરનાર. (જેમકેઃ શત્રુનો નાશ કરનાર - શત્રુઘ્ન).

(૨૯)	**કૃષ્ટ દૈન્યઃ ચ**	=	દૈન્યને (કૃષ્ટ:) ખેંચી જનાર. (દૂર કરનાર) (ચ) અને
(૩૦)	**દેવરાટ્**	=	દેવોના (રાટ્) રાજા (જેમકે: યતિરાટ્ = યતિઓના રાજા).
(૩૧)	**સુખદુ:ખસમ:**	=	સુખ-દુ:ખને સમાન ગણનાર.
(૩૨)	**તેજોદ:**	=	તેજ (દ:) આપનાર.
(૩૩)	**ણડાગાર વત્સલ:**	=	(ણડ - નડ) કરાંઠાની (આગાર) ઝૂંપડી, (નિવાસ સ્થાન) જે છે તે. (વત્સલ:) પ્રિય
(૩૪)	**ગંગાસ્નાયી**	=	ગંગામાં (સ્નાયી) સ્નાન કરવાના સ્વભાવવાળા.
(૩૫)	**વ્યાધિહર્તા**	=	(વ્યાધિ) રોગ (હર્તા) હરનાર.
(૩૬)	**ઉન્નિદ્રસ્**	=	નિદ્રા (ઉન્) રહિત.
(૩૭)	**ત્રાસવર્જિત:**	=	ત્રાસ (વર્જિત:) વગરના.
(૩૮)	**ધિં ધિં નાદં ધિયન્**	=	ધિં ધિં એવા (નાદ) અવાજથી (ધિયન્) ખુશ થતા.
(૩૯)	**ધૂર્ત:**	=	ગઠિયા
(૪૦)	**મત્સ્યશિષ્ય:**	=	(મત્સ્ય) મત્સ્યેન્દ્રનાથ જેનો શિષ્ય છે તે. (અથવા માછલાના શિષ્ય - માછલાને ગુરુ માનનાર.)

(૪૧)	**હિરણ્મય:**	=	હિરણ્મય, સોનાથી બન્યા હોય એવા (શરીરવાળા).
(૪૨)	**પુષ્કરાક્ષ:**	=	(પુષ્કર) કમળ સમાન (અક્ષ:) આંખવાળા.
(૪૩)	**ગ્રસ્ત-સર્વ**	=	સર્વને (ગ્રસ્ત) ગ્રસી લેનાર.
(૪૪)	**તાપન:**	=	સૂર્યની માફક તપાવનાર.
(૪૫)	**માંસલ:**	=	હૃષ્ટપુષ્ટ, માંસલ.
(૪૬)	**સ્વરાટ્**	=	(સ્વ) સાર્વભૌમ (રાટ્) રાજા.
(૪૭)	**ટિપ્પણીકૃત્ ચ**	=	(ટિપ્પણી) જ્ઞાનચર્ચા (કૃત્) કરનાર, (ચ) અને
(૪૮)	**તેજસ્વી**	=	તેજસ્વી
(૪૯)	**નંદદ:**	=	(નંદ) આનંદ (દ) આપનાર.
(૫૦)	**શત્રુજિત્**	=	શત્રુને જિતનાર.
(૫૧)	**પુમાન્**	=	(મૂળ) પુરુષરૂપ.
(૫૨)	**વર્ણજ્યેષ્ઠ:**	=	વર્ણોમાં (જ્યેષ્ઠ) મોટો (બ્રાહ્મણ વર્ણ).
(૫૩)	**કકુબ્વાસા**	=	(કકુબ્) દિશાઓનું (વાસ્) વસ્ત્ર ધારણ કરનાર (દિગંબર)
(૫૪)	**દર્શનીય:**	=	દર્શન કરવાયોગ્ય

(૫૫)	**રજસ્વલ:**	=	(રજસ્) ધૂળથી (વલ:) ખરડાયેલા.
(૫૬)	**ધનધાન્યાદિલેખ:**	=	ધનધાન્યાદિના (લેખ:) દેવ.
(૫૭)	**ચ દાનશૂર:**	=	(ચ) અને, દાન આપવામાં શૂરા.
(૫૮)	**ણાટક: (નાટક)**	=	નચાવનાર.
(૫૯)	**નંદન:**	=	આનંદ આપનાર.
(૬૦)	**પાવન:**	=	પાવનકારી.
(૬૧)	**શાન્ત:**	=	શાંત
(૬૨)	**યજમાન:**	=	યજમાન (યજ્ઞ કરનાર - ઋત્વિજ).
(૬૩)	**ગણેશ્વર:**	=	ગણોના ઈશ (સ્વામી)
(૬૪)	**ઉર્વીધવ:**	=	(ઉર્વી) પૃથ્વીના (ધવ:) પતિ.
(૬૫)	**રેચકજ્ઞ:**	=	(રેચક) પ્રાણાયામના (જ્ઞ) જાણકાર.
(૬૬)	**કર્મકાર: ચ**	=	કર્મ કરનાર. (ચ) અને
(૬૭)	**તંદ્રિહા**	=	તંદ્રાને (હા) હરી લેનાર.
(૬૮)	**વાક્દણ્ડી ચ**	=	(વાક્) વાણીને (દણ્ડી) નિયમનમાં રાખનાર. (ચ) અને

(૬૯)	**ક**	=	સુખ સ્વરૂપ (ક = સુખ, અક = દુઃખ.)
(૭૦)	**ઔદાર્ય-દિનેશઃ**	=	ઉદારતામાં (દિનેશઃ) સૂર્ય સમાન.
(૭૧)	**જન્મકર્મવિત્**	=	જન્મ અને કર્મને (વિત્) જાણનાર.
(૭૨)	**રુગ્ણમિત્રં**	=	(રુગ્ણ) રોગીના મિત્ર.
(૭૩)	**ષદઃ**	=	(ષ) મોક્ષ (દ) આપનાર.
(૭૪)	**સારઃ**	=	સાર સ્વરૂપ.
(૭૫)	**ગંભીરઃ**	=	ગંભીર.
(૭૬)	**મતિમાન્**	=	મતિવાળા (મતિ + મત્ (વાળા)નું પ્રથમા એકવચન).
(૭૭)	**ઋષિઃ**	=	ઋષિ.
(૭૮)	**કર્માધ્યક્ષઃ**	=	કર્મના અધ્યક્ષ.
(૭૯)	**ધંકુર્વન્**	=	(૧) (ધં) ધન (કુર્વન્) ઉત્પન્ન કરનાર, (૨) ધં ધં અવાજ કરનાર.
(૮૦)	**બલભીમઃ ચ**	=	બળમાં (ભીમઃ) ભયંકર. (ચ) અને
(૮૧)	**મૃત્યુરાટ્**	=	મૃત્યુના રાજા.

(૮૨)	**મિતાહારી**	=	(મિત) માપસર (આહારી) ખાવાના સ્વભાવવાળા.
(૮૩)	**જાગરૂક:**	=	જાગ્રત.
(૮૪)	**રણશૂર:**	=	રણમાં શૂરવીર.
(૮૫)	**યુગાન્તક:**	=	યુગોનો (અન્તક:) અંત કરનાર.
(૮૬)	**વપ્તા**	=	વપ્તા, (જગતનાં) બીજ વાવનાર.
(૮૭)	**મધ્યાહ્નભિક્ષુ: ચ**	=	મધ્યાહ્ને - બપોરે ભિક્ષા માંગનાર, (ચ) અને.
(૮૮)	**મુનીશ: ચ**	=	મુનિઓના ઈશ. (ચ) અને
(૮૯)	**જનાધિપ:**	=	(જન) લોકોના (અધિપ:) ઈશ.
(૯૦)	**બંધૂર:**	=	સુંદર.
(૯૧)	**વીકયાન: ચ**	=	(વીક) વાયુ જેનું (યાન) વાહન છે તે (ચ) અને.
(૯૨)	**નેદિષ્ઠ:**	=	અત્યંત નજીક રહેનાર.
(૯૩)	**રાજસારસ:**	=	રાજાઓમાં સારસ જેવો (શોભનાર).
(૯૪)	**ધનુર્વિદ્યા કૃતોત્સાહ:**	=	ધનુર્વિદ્યામાં ઉત્સાહ દાખવનાર.
(૯૫)	**બાલરૂપ:**	=	બાલરૂપ.

(૯૬)	**સુદુ:સહ :**	=	(સુ) અત્યંત (દુ:સહ) જેનો પ્રભાવ સહન કરવો તે અઘરૂં છે એવો.
(૯૭)	**નાત્યાગેન યં ગચ્છેત્ હ**	=	(૧) (અત્યાગેન) ત્યાગ કર્યા સિવાય (યં) જેની પાસે. (હ) ખરેખર (ન ગચ્છેત્) જઈ શકાય નહિ તેવો. (૨) (ના) મનુષ્ય (ત્યાગેન) દાન વડે (યં) જેને (હ) ખરેખર (ગચ્છેત્) પામી શકે એવો
(૯૮)	**લઘ્વાશી**	=	(લઘુ) થોડો (આશી) આહાર કરનાર, થોડું ખાવાના સ્વભાવવાળા.
(૯૯)	**ખરમર્દન :**	=	(ખર) કઠોરને (મર્દન:) મારનાર.
(૧૦૦)	**મૃત્યોર્મૃત્યુ :**	=	મૃત્યુના પણ મૃત્યુ (મોતને મારનાર - અજર, અમર).
(૧૦૧)	**વૈદ્યરાજ :**	=	વૈદ્યોના રાજા.
(૧૦૨)	**પિનાકી**	=	પિનાક નામના ધનુષને ધારણ કરનાર (શિવ સ્વરૂપ).
(૧૦૩)	**સંહતિપ્રિય :**	=	(સંહતિ) સંપ, એક્ય જેને પ્રિય છે તે (સંપ કરાવનાર) (જેમકે: યુંજનપ્રિય:)
(૧૦૪)	**ય: અર્ક પ્રભાવ :**	=	૭(ય:) જે (અર્ક:) સૂર્ય જેવા પ્રભાવવાળો છે તે (અર્ક = સૂર્ય)
(૧૦૫)	**યોગી ચ**	=	યોગી (યોગ સિદ્ધ કરનાર). (ચ) અને

(૧૦૬)	**શાકાહારી**	=	શાક ખાઈને જીવનાર. (માંસહારી નહિ)
(૧૦૭)	**સારદ :**	=	સાર (દ) આપનાર.
(૧૦૮)	**મુકુંદ :**	=	(મુકુન્) મોક્ષ (દ) આપનાર.
(૧૦૯)	**નયનારામ :**	=	નયનોને (આરામ:) ગમે તેવા (સુખ આપનાર).
(૧૧૦)	**ચન્દ્રાર્કાક્ષ :**	=	ચંદ્ર અને (અર્ક) સૂર્ય જેની આંખો છે તે.
(૧૧૧)	**રણાજિત :**	=	રણમાં અજિત.
(૧૧૨)	**ક્ષીણાપ્ત :**	=	(ક્ષીણ) ગરીબનો આપ્તજન.
(૧૧૩)	**રાજરાજેન્દ્ર**	=	(રાજરાજ) કુબેરનો (ઈન્દ્ર:) સ્વામી.
(૧૧૪)	**જ્ઞાતાજ્ઞાત :**	=	જ્ઞાત અને અજ્ઞાતરૂપ.
(૧૧૫)	**ભસૂચક :**	=	(ભ) ગ્રહો અંગે (સૂચક:) સૂચવનાર, મહાજ્યોતિષી. (ભ = ૨૪) ચોવીસ ગુરુનો સૂચક.
(૧૧૬)	**યક્ષાધિપ :**	=	યક્ષોના (અધિપ:) રાજા.
(૧૧૭)	**યક્ષ્મહન્તા**	=	(યક્ષ્મ) ક્ષય રોગને (હન્તા) હણનાર.
(૧૧૮)	**નર્મદ :**	=	(નર્મ) આનંદ (દ) આપનાર.

(૧૧૯)	**યતમાનસ:**	=	(યત) સંયમી (માનસ:) મનવાળા.
(૧૨૦)	**માલાધર:**	=	માળા ધારણ કરનાર.
(૧૨૧)	**ણોદધર્મા**	=	(ણો - ન:) ગણેશ સ્વરૂપ અને (દ) દાન, દયા, દમન (ધર્મ) રૂપ
(૧૨૨)	**સાગર:**	=	સાગર સ્વરૂપ, (કરુણાનો) સાગર.
(૧૨૩)	**નાગર:**	=	નાગર (અત્યંત સુસંસ્કૃત).
(૧૨૪)	**શુચિ:**	=	પવિત્ર.
(૧૨૫)	**મૃગાઙ્કિત:**	=	(૧) (મૃગ) પશુઓથી (અંકિત:) વીંટળાયેલા.
			(૨) મૃગાંક) મસ્તકમાં ચન્દ્રવાળા
(૧૨૬)	**હર: સાક્ષાત્**	=	સાક્ષાત્ હર.
(૧૨૭)	**ગલનીલ:**	=	નીલ (ગલ) કંઠ.
(૧૨૮)	**શશાંકભૃત**	=	(શશાંક) ચંદ્રમાને (ભૃત્) ધારણ કરનાર.
(૧૨૯)	**તાત્ કાત્**	=	વિષયાધ્યાસથી અને દુ:ખથી.
(૧૩૦)	**હરિ:**	=	હરિ. (તે પરમાત્મા)
(૧૩૧)	**સદા**	=	(અમારું) હંમેશાં

(૧૩૨)	**પાયાત્**	=	રક્ષણ કરો.
(૧૩૩)	**રંગનાથો**	=	(રંગ) અવધૂતનો અથવા સંસારનો નાથ.
(૧૩૪)	**નરાકૃતિ:**	=	નરની આકૃતિવાળો. (નરરૂપ)
(૧૩૫)	**મૃત્યુંજય સ્તોત્રમ્**	=	મૃત્યુને જીતનાર સ્તોત્ર.
(૧૩૬)	**ઈદં**	=	આ
(૧૩૭)	**સમન્ત્રં**	=	મંત્રવાળા (મંત્રો ગૂંથાએલા)
(૧૩૮)	**ય:**	=	જે.
(૧૩૯)	**વૈ**	=	જરૂર, ચોક્કસ.
(૧૪૦)	**પઠેત્**	=	પાઠ કરશે.
(૧૪૧)	**નિત્યમ્**	=	નિત્ય.
(૧૪૨)	**અતન્દ્રિત:**	=	તંદ્રા વગરનો, તંદ્રા (અ) રહિત.
(૧૪૩)	**સન્**	=	થઈને.
(૧૪૪)	**ભક્ત્યા**	=	ભક્તિથી.
(૧૪૫)	**ભવેદ્**	=	થશે, બનશે.

(૧૪૬)	**આશુ**	=	જલદી, તરત. (શંકર જલદી સંતોષ પામી રીઝે છે માટે તે આશુતોષ કહેવાય છે.)
(૧૪૭)	**સઃ**	=	તે.
(૧૪૮)	**વજ્રદેહી**	=	વજ્ર જેવા શરીરવાળો.
(૧૪૯)	**ફલાનુપ્રાપ્તિઃ**	=	ફળ મેળવવું.
(૧૫૦)	**ખલુ**	=	ખરેખર.
(૧૫૧)	**નિશ્ચયેન**	=	નિશ્ચયપૂર્વક.
(૧૫૨)	**ભગ્ને**	=	કપાઈ જાય, તૂટી જાય ત્યારે.
(૧૫૩)	**અસુતન્તૌ**	=	(અસુ) પ્રાણનો (તંતૌ) તાંતણો.
(૧૫૪)	**પ્રભવેત્**	=	પ્રભાવ પડવો, સમર્થ થવું.
(૧૫૫)	**ન**	=	નહિ, ના.
(૧૫૬)	**વૈદ્યઃ**	=	વૈદ્ય.
(૧૫૭)	**રસાયનં**	=	રસાયણ.
(૧૫૮)	**યત્**	=	જે.
(૧૫૯)	**શિવભક્તિ શૂન્યમ્**	=	શિવની ભક્તિ વિનાનું.

(૧૬૦)	ત્રીશાત્	=	(ત્રિ) ત્રણે લોકના (ઈશ) ઈશ્વર, (દત્તરૂપી).
(૧૬૧)	શિવાત્	=	શિવથી.
(૧૬૨)	ન	=	નહિ.
(૧૬૩)	અન્ય:	=	બીજો કોઈ.
(૧૬૪)	ઈહ	=	અહીં.
(૧૬૫)	અસ્તિ	=	છે.
(૧૬૬)	ત્રાતા	=	રક્ષણ કરનાર, બચાવનાર.
(૧૬૭)	નાનાકૃતે:	=	(નાના) જુદા જુદા (આકૃતિ) આકારવાળા. (પ્રકારના)
(૧૬૮)	મૃત્યુમુખાત્	=	મૃત્યુના મુખમાંથી.
(૧૬૯)	પ્રમોક્તા	=	તારણહાર, છોડાવનાર.
(૧૭૦)	મંત્રગર્ભ	=	ગર્ભિત રીતે મંત્ર વણી લેવાયા છે (ગર્ભ - ઢંકાયેલા).
(૧૭૧)	પાદારવિંદ	=	(પાદ) ચરણ (અરવિંદ) કમળ.
(૧૭૨)	મિલિંદ	=	ભમરો.

❖ ❖ ❖

પરમ પૂજ્ય શ્રીરંગ અવધૂત ગુરુમહારાજ

પરમ પૂજ્ય શ્રીરંગ અવધૂત ગુરુમહારાજ

અનુષ્ઠાન વિષે

❖ કોઈ સ્તોત્રનો પોપટની માફક પાઠ કરી જવાથી જરાયે ફાયદો થવાનો સંભવ નથી. એમાં જે શક્તિ રહેલી છે, તે અનુષ્ઠાન કરનારની ભાવનાની અને સંકલ્પબળની પવિત્રતાની તથા એ બતાવનારના તપ અને આજ્ઞાના અનુલ્લંઘનીય સ્વરૂપની છે. એમાં જેટલે દરજ્જે ખામી તેટલે દરજ્જે પરિણામ શૂન્ય આવવાનું.

❖ સ્તોત્ર વગેરેનું પણ તેમ જ છે. અનેક ઉપાયોમાંનો એક ઉપાય એ દૃષ્ટિથી એનું અનુષ્ઠાન કરનારને એનું કદાપિ ફળ મળતું નથી. સ્તોત્રો અને મંત્રાદિનાં અનુષ્ઠાનો વગેરેમાં સાધક અથવા મિત્ર અને શત્રુ એવા ભેદ હોય છે. એ રહસ્ય જાણ્યા વગર ફાવે તે અનુષ્ઠાનથી કોક વાર નહિ પણ ઘણી વાર માઠાં પરિણામ નીપજે છે.

❖ સકામ અનુષ્ઠાન વગર વિચાર્યે કરવાનું નથી. નિષ્કામમાં આવી ભાંજગડો નથી. ફાવે તે માણસ ફાવે તે મંત્રનો પાઠ નિષ્કામ ભાવનાથી કેવળ ચિત્તશુદ્ધિની ઈચ્છાથી કરી શકે છે. મંત્રાદિ એ માનસિક ઔષધ છે. જેવી રીતે ભૌતિક ઔષધની યોજના કરતી વખતે દેશ-કાલાદિનો તેમજ દરદીનાં ભૌતિક કે સ્થૂલ શરીરનો વિચાર કરવો પડે છે, તેમજ આ માનસિક ઔષધનો ઉપચાર કરતાં પહેલાં દરદીના માનસિક કે સૂક્ષ્મ શરીરનો અવશ્ય વિચાર કરવો પડે છે.

❖ નારાયણ પાસેથી સ્તોત્રો આવે એટલે તેમાંના 'મૃત્યુંજય સ્તોત્ર'નો રોજ સાતવાર પાઠ કરી શ્રદ્ધાપૂર્વક 'અકાલમૃત્યુ હરણં સર્વ વ્યાધિ વિનાશનમ્ । દત્તપાદોકં તીર્થં જઠરે ધારયામ્યહમ્ ।।' એ મંત્રથી ગુરુ મહારાજનું ચરણામૃત પ્રાશન કરવું. આ પ્રમાણે ૨૧ દિવસ ક્રમ રાખશો તો ગુરુ મહારાજની કૃપાથી સર્વ રોગ દૂર થશે.

પૂ. શ્રીરંગ અવધૂત ગુરુમહારાજ

(પત્રમંજૂષામાંથી)

પંચાવતાર

ભગવાન દત્તાત્રેય

શ્રીપાદવલ્લભ પ્રભુ

નૃસિંહસરસ્વતી સ્વામી મહારાજ

વાસુદેવાનંદસરસ્વતી સ્વામી મહારાજ

રંગ અવધૂત ગુરૂ મહારાજ

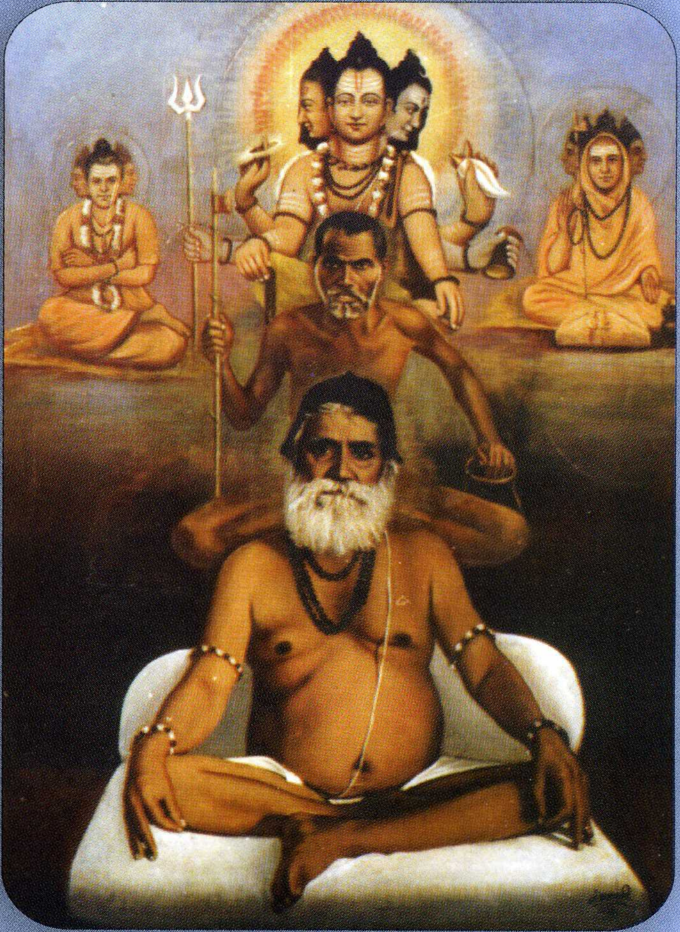

મંત્રગર્ભમૃત્યુંજય સ્તોત્રમ્

આ મંત્રગર્ભ મૃત્યુંજય સ્તોત્ર અત્યંત ચમત્કારિક સ્તોત્ર છે. સ્તોત્રમાં સૂચવ્યા પ્રમાણે જ્યારે કોઈ દવાની કે ડૉક્ટર - વૈદ્યની ટેકી ન લાગતી હોય ત્યારે કેવળ પરમાત્માના શરણે જવાથી, આ સ્તોત્રનો પાઠ કરવાથી માણસ મૃત્યુને તરી જાય છે. ઉદાહરણ તરીકે રાજપીપળા રાજ્યના મહારાજા ઈંગ્લેન્ડમાં માંદા હતા અને તેમને કોઈ દવા અસર કરતી ન હતી. અહીં તેમનાં સગાં, પ્રજા તથા દીવાનાદિ તેમને ભારતમાં લાવવા ઉત્સુક હતા. પૂજ્યશ્રીને કાને વાત નાંખતાં તેમણે બ્રાહ્મણો દ્વારા આ સ્તોત્રનું અનુષ્ઠાન સૂચવ્યું અને તે થતાં જ મહારાજા ભારત આવ્યા અને પછી જીવ્યા પણ ઘણું.

આ સ્તોત્રમાં ભગવાન શંકરનાં નામો એવી રીતે ગ્રથિત કર્યાં છે કે દરેક લીટીનો પહેલો, પાંચમો, નવમો અને તેરમો અક્ષર ઉભેથી વાંચતા ચાર મૃત્યુંજય મંત્રો નીકળી આવે છે. આ મંત્રો નીચે મુજબ છે.

(૧) ત્ર્યંબકં યજામહે સુગંધિં પુષ્ટિવર્ધનં ।
ઉર્વારુકમિવ બંધનાત્ મૃત્યોર્મુક્ષીય મામૃતાત્ ॥

(૨) શરીરે જર્જરીભૂતે વ્યાધિગ્રસ્તે કલેવરે ।
ઔષધં જાહ્નવીતોયં વૈદ્યો નારાયણો હરિઃ ॥

(૩) દત્તાત્રેય હરે કૃષ્ણ ઉન્મત્તાનંદદાયક ।
દિગંબર મુને બાલ પિશાચ જ્ઞાનસાગર ॥

(૪) મૃત્યુંજય મહાદેવ ત્રાહિ માં શરણાગતમ્ ।
જન્મમૃત્યુ - જરા - દુઃખ - સંસાર - ભયનાશન ॥

પુરાણોક્ત મૃત્યુંજય મંત્રમાં જન્મ મૃત્યુ જરા વ્યાધિ પીડિતં કર્મ બન્ધનૈઃ માં પૂજ્યશ્રીએ થોડો ફેરફાર કર્યો છે. આ મંત્રો ઢંકાયેલા (ગર્ભિત) છે, એકદમ નજરે ચઢે એવા નથી તેથી સ્તોત્રનું નામ મંત્રગર્ભમૃત્યુંજય સ્તોત્ર છે.

ડૉ. હરિપ્રસાદ (ધીરભાઈ) જોષી

દત્તનામસંકીર્તનમ્

દત્તનામસંકીર્તનમ્નો પાઠ કરવાથી સતત પરમાત્માના નામનું અનુસંધાન રહે છે. આ સ્તોત્રમાં ૧૦૦૮ વાર દત્ત દત્તનો નામ-જપ થાય છે. 'તોષણં સાધુવૃન્દાનાં શોષણં ભવપાથસામ્' એવાં આ સ્તોત્રનાં ૧૬ આવર્તન કરવાનો પ્રઘાત છે. દત્ત ભગવાનના ૧૬ અવતારો છે તેથી ૧૬ આવર્તને એક અભિષેક થાય.

૨૫૬ (૧૬ x ૧૬) પાઠથી એક લઘુદત્ત થાય. ૪૦૯૬ (૨૫૬ x ૧૬) પાઠ કરવાથી એક મહાદત્ત થાય અને ૬૫,૫૩૬ (૪૦૯૬ x ૧૬) સંખ્યામાં પાઠ કરવાથી અતિદત્ત થાય.

પૂજ્યશ્રીએ સોખડાના શ્રીમગનભાઈ પંડ્યાનો મૃત્યુભય આના પાઠ કરાવી ટાળ્યો હતો. ત્યારથી ૧૬ આવર્તન કરવાનો આ રિવાજ પડ્યો છે. દત્તબાવની કરતાં પહેલાં અને કર્યા પછી આ સંકીર્તનનો પાઠ કરવો વધુ ફળદાયી છે એવું પૂજ્યશ્રીએ સ્વયં કહ્યું છે.

નારેશ્વરના ઐશ્વર્ય અભિવૃદ્ધ્યર્થે પૂજ્યશ્રીના વચનાનુસાર એના એક લાખ પાઠ સ્વ. મુ. મોદીકાકાએ બ્રાહ્મણોની દ્વારા કરાવ્યા હતા.

ગર્ભિત નમસ્કારના ભાવવાળું ચોર્યાશી શ્લોકનું આ સંકીર્તન ભક્તનો લક્ષ ચોરસીનો ફેરો ટાળનારું નીવડશે એવા પૂજ્યશ્રીના આશીર્વાદ છે.

ડૉ. હરિપ્રસાદ (ધીરુભાઈ) જોષી